

Volt rendőr, biztonsági vezető, most a DC Dunakom egyik részlegét vezeti Cseh Tamás. Munkáját mindig becsületesen, teljes odaadással végzi, ahogyan azt szüleitől megtanulta. Három gyermekének szeretné továbbadni ezt az útravalót, de úgy érzi, neki nagyobb a felelőssége, ezért feleségével együtt cigánymissziót végeznek.

Írásunk a 19. oldalon

Fotó: Babai István

Paksi Hírnök

Az írás megmarad.

XXI. ÉVF. 8. SZÁM

ALAPÍTVÁ 1989-BEN

2012. ÁPRILIS 20.

Megőrizve az utókornak

Sokak számára ismerős a situáció, amikor egy-egy családi esemény alkalmával az asztal közepére kerülnek régi fotográfia és elkezdődik a nosztalgizálás: a gyerekek faggatják a nagyszülőket, akik csillogó szemmel elevenítik fel fiatalságuk eseményeit. Ez a bizonyos asztal, ahol a fotóalbumokat körbeülik, most kitágult: a facebook közösségi oldalon rövid idő alatt nagy népszerűséget szerző Paksi Képek kezdeményezés révén számtalan régi paksi fotográfiával ismerkedhetünk. (Illusztrációnk Lacza Péter gyűjteményének egy darabja.)

18. oldal

Visk: ezerarcú szegénység, bánat és életerő

Viski mellékletünk a 8–14. oldalon

Fotó: Babai István

EBKM meglévő számlabetétre:

■ 90 napos lekötésre 8,00%

EBKM új számlabetétre és meglévő megtakarítás növekményére:

- 30 napos lekötésre 9,25%
- 60 napos lekötésre 9,00%
- 90 napos lekötésre 8,50%

Paks, Barátság u. 3.
06 75 510 216

06 40 200 900 mecsekvideke.hu

NYITÁSI AKCIÓ
Egyszeri, lakossági forint számlabetétre

9,25%^{EBKM}

Az akciósi kamat feltételei: 30 napos lekötés esetén: lakossági számla nyitása (vagy meglévő számla), élő bankkártya vagy bankkártya-igénylés beadása, jövedelem számlára irányítása (annak érkezése, vagy megőrzéséről igazolás benyújtása legkésőbb a lejáratig) és legalább kettő tartós megbízás vagy felhalmozásis adása (megléte) a számlára. 60 és 90 napos lekötés esetén: lakossági számla nyitása (vagy meglévő számla), élő bankkártya vagy bankkártya-igénylés beadása. Meglévő betétszámok: számlanyitás, illetve élő már meglévő bankszámla és erre kettő tartós megbízás vagy csoportos felhalmozásis adása (megléte). Az akció március 26-tól visszavonásig érvényes. EBKM mértéke megegyezik a kamat mértékével.

Egyenrangú felek a víziközmű társaságban

Víziközmű társulás létrehozását kezdeményezte Paks, amely megfelelne a tavaly év végén elfogadott új törvénynek, adtuk hírül februárban, amikor ezzel kapcsolatban tájékoztató fórumot tartottak a városházán. Az elmúlt héten újabb találkozóra hívták az érintett települések, szolgáltatók vezetőit, képviselőit Paksra, és tájékoztattak az eddig végzett munkáról, valamint számba vették a további feladatokat.

A víziközmű törvény kimondja, hogy ivóvíz- és szennyvízszolgáltatást kizárólag önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő szolgáltató végezhet, illetve az ehhez kapcsolódó közművagyonnak is önkormányzati vagy állami tulajdonba kell kerülnie. A törvény meghatározza az egy szolgáltatóhoz tartozó minimális fogyasztói számot, ezért, ha az önkormányzatok a jövőben is

saját irányításuk alatt kívánják tartani a víz- és szennyvízszolgáltatást, és önmagukban nem érik el a szükséges értéket, társulniuk kell. Paks egy ilyen regionális szolgáltató gazdasági társaság létrehozását kezdeményezte, és februárban fórumra hívták az érdeklődő települések polgármestereit. Azóta 29 település képviselő-testülete hozott döntést arról, hogy csatlakoznak a Paksi Vízmű Kft. átszervezésével létrejött, Paks-Bonyhád tengely mentén szerveződő Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft.-hez. Az elmúlt héten ismét megbeszélésre hívták az érintetteket, ahol számba vették a feladatokat, illetve tájékoztattak az eddig végzett munkáról. Mint azt Hajdú János, Paks polgármestere elmondta, az előző találkozón lefektetett alapelvek változatlanok, elsődleges cél a működés biztonsága (azaz, hogy minden településen biztosítsák a megfelelő minőségű vizet) és az átlátható és tiszta gazdálkodás.

Fotó: Szófia Ferenc

Paks jelentős szerepet vállalt az előkészületekhez szükséges anyagi és szellemi erőforrások megteremtésében. Egyebek mellett az előkészítés költségeit biztosítandó 94 millió forintos törzstőkeemelését hajtottak végre a szolgáltató kft.-ben. Bonyhád aljegyzője, dr. Glöckler Ferenc kifejtette, hogy Pakshoz hasonlóan Bonyhádon is önkormányzati tulajdonú, kiválóan működő cég végzi a szolgáltatást. A települések mérete, az ellátási terület nagysága és érdekeik azo-

nossága eredményezte Bonyhád és Paks együttműködését.

Csapó Sándor, a Mezőföldi Regionális Víziközmű Kft. ügyvezetője (képiünkön) sajtóérdeklődésre elmondta, hogy a csatlakozó települések egyenrangú felek lesznek, hiszen a felhasználói egyenérték arányában tulajdonrészt szereznek a nonprofit gazdálkodási elvű társulásban, amelynek működésére folyamatos rálátásuk lesz. Az eddig csatlakozott települések összesen 61 ezer felhasználói egyenértékkel bírnak, aminek jelentősége abban rejlik, hogy ezzel a társulás bőven határidő előtt elérte az első mérföldkövet, azaz az ötvenezer felhasználói egyenértéket. Ez ösztönzést adhat azon további 30-40 településnek a csatlakozáshoz, amelyek még hezitálnak. Ez azért fontos, mert a társulás bővítése nem állhat meg: 2014-ig 100, 2016-ig pedig 150 ezer felhasználói egyenértéket kell elérniük a víziközműveknek a működés biztos engedélyezéséhez. -kgy-

Biztonságosabbá válik a kereszteződés

Biztonságosabbá válik a Kölesdi út és az elkerülő út kereszteződése annak a forgalombiztonsági átalakításnak köszönhetően, amelyet pályázati pénzből, az önkormányzat támogatásával a Magyar Közút Nonprofit Zrt. valósít meg.

Az elsőbbségadási kötelezettség hangsúlyosabbá tétele a célja annak a beruházásnak, amely során a forgalombiztonsági elemeket felújítják és bővítik a Kölesdi és az elkerülő út kereszteződésében. A városban ez lesz az első ilyen jellegű beavatkozás. Azért erre a csomópontra esett a választás, mert egy, a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ által kiírt pályázat olyan kereszteződésekre biztosít támogatást, ahol országos közút és helyi önkormányzati út találkozik. A paksi fejlesztési tervek zöld utat kaptak, a pályázaton 5,3 millió forintot nyert a projekt a 6,2 millió forintos költségekhez. A lebonyolítás és a munkák elvégzése a Magyar Közút Nonprofit Zrt. feladata. A harmincnapos

Fotó: Szófia Ferenc

kivitelezés alatt felújítják a burkolati jeleket és újakat is felfestenek, prizmákat építenek be a burkolatba, emellett újabb közlekedési táblák kihelyezése is a program része. A munkálatok befejezését követően jelentősen csökkenhet a nagy forgalmú csomópontban a balesetek kialakulásának lehetősége. Az út forgalmára pozitív hatással volt az a tavaly decemberi változtatás is, amellyel kitiltották a 15 tonnánál nehezebb gépjárműveket a Kölesdi útról és környékéről, a tehergépjármű-forgalmat átirányították az elkerülő útra. A tapasztalatok ugyan azt mutatják – tudtuk meg Leber Ferencről –, hogy még mindig akad, aki nincs tekintettel az új közlekedési szabályokra, de így is jelentősen csökkent a környéken a forgalom miatti zajterhelés. A körzet önkormányzati képviselője arról is tájékoztatott, hogy továbbra is keresik a megoldást a Vadász utcával kapcsolatos problémára, ugyanis erre az útra a Kölesdi úton a Nagydorog felől érkezők nem hajthatnak be. -dal-

Döntés után

A 2011-es költségvetés zár-
számadása azt mutatja, hogy
tervszerű és takarékos gazdál-
kodást folytatott a város –
mondta Hajdú János polgár-
mester a képviselő-testület áp-
rilisi ülésén. A grémium a ta-
nácskozáson döntött a Paks
Kistérségi Alapellátási Köz-
pont térítési díjairól, a Paksi
Ipari Park Kft. törzstőkéjének
megemeléséről, valamint ki-
tüntetések adományozásáról.

Közmeghallgatással kezdték az
ülést a városatyák, ahol egy ész-
revétel érkezett a Hunyadi utca
állapota miatt, illetve egy javas-
lat helyi autóbuszjáratok útvona-
lának megváltoztatására. Előbbi-
vel kapcsolatban Hajdú János
polgármester kifejtette: a város
anyagi lehetőségeihez mérten
igyekezik felújítani útjait, utób-

bival pedig a városépítő bizott-
ság foglalkozik majd, ülésükre
meghívást kap a javaslattevő. A
közmeghallgatást követően a
grémium megkezdte a napirend-
re tűzött témák tárgyalását, első-
ként a város 2011-es költségve-
tésének zárszámadását. A bevé-
telek közel 100 százalékon, a ki-
adások pedig a folyamatban lévő
beruházások miatt mintegy 74
százalékon teljesültek. A 2011-
es pénzmaradvány 263 millió
forinttal nőtt, így megközelíti a
kétfélmilliárd-nyolcszázmillió
forintot. A jelentős pénztartalék
biztosítékot ad arra, hogy a vá-
ros semmilyen módon nem adó-
sodhat el. A 2011-es zárszám-
adás tartalmában azt mutatja,
hogy az önkormányzat tervsze-
rű és takarékos gazdálkodást
folytatott, összegzett a polgár-
mester.

A grémium a Paks Kistérségi
Alapellátási Központ néhány
szolgáltatásának díjáról is dön-
tött. A szociális étkeztetés in-
tézmenyi térítési díját a koráb-
bi 720-ról 750, házhozszállítás
esetén 775-ről 850 forintra
emelték. A házi segítségnyúj-
tás óradíja maradt 710 forint,
az Idősek Klubjában pedig 80-
ról 100 forintra emelték a napi-
díjat. Az intézményi térítési dí-
jakon belül az érintettek jöve-
delmi és szociális helyzetének
figyelembevételével állapítják
meg a ténylegesen fizetendő
személyi térítési díjat. Mint
ismeretes, a központot 2011.
január 31-ével hozták létre.
Alapellátási szolgáltatásokat
nyújtanak a szociális és gyer-
mekjóléti ellátás területén a
paksi kistérség településein,
valamint kistérségen kívül
Kölesden és Kistormáson,
Dunaföldvár, Bölcse és
Madocsa területén pedig a he-

lyettes szülői hálózat működté-
tésében vesznek részt.

A képviselő-testület törzstőke-
emeléséről is döntött. Határozata
értelmében 500 millió forintos
tőkeinjekciót nyújt a Paksi Ipari
Park Kft.-nek, amely a város há-
rom cégének egyike, kiemelt
szerepe van a munkahelyterem-
tésben, valamint beruházója a
gyógyászati központnak és az
ipari park területén épülő inku-
bátorházaknak.

Az ülés végén két kitüntetés
adományozásáról is döntöttek.
A Paks Város Közbiztonságáért
elismerést Szőke Attila rendőr
alezredes, a Paksi Rendőrkapitá-
nyság Közrendvédelmi és
Közlekedésrendészeti Osztálya-
nak alosztályvezetője veheti
majd át, a Paks Város Sportjáért
kitüntetést pedig Csoknyai
László, az Atomerőmű Sport-
egyesület Dzsúdó Szakosztálya-
nak versenyzője.

Kohl Gyöngyi

Alapkövetétel a gyógyászati központnál

Fotó: Malnár Gyula

**A mozgásszervi kezelések
szinte teljes palettája elérhető
lesz az új gyógyászati köz-
pontban. A paksiak és a kör-
nyékbeliek számára készülő
intézmény építése 2013 márci-
usában fejeződik be.**

– Paks 2006-ban elfogadott, hét-
éves gazdasági programjában le-
fektettük, hogy a gyógyászati
szolgáltatásfejlesztés az egyik
kiemelt cél. Törekvéseink eléré-
sének egyik állomásaként, több-
éves előkészítő munka után ja-
nuárban elindult a paksi gyógy-
fürdő építése, amely a paksiak és
a kistérség lakossága számára
készül kifejezetten gyógyászati
célra – mondta el köszöntőjében
Hajdú János polgármester az ün-
nepélyes alapkövetélen. A kivi-
telezésre közbeszerzési eljárás-
on kiválasztott Strabag MML 2013.
március 21-re fejezi be a köz-
pont építését. A 996 millió forin-
tos beruházás önkormányzati
forrásból valósul meg. Az új
építmény szervesen kapcsolódik
a Városi Rendelőintézet épületé-

hez, az így kialakuló gyógyászati
központ új szárnyában a
gyógyfürdő mellett több szakel-
látás is helyet kap majd. A reu-
matológiai szakrendelést és a fi-
zikoterápiás kezeléseket itt vehet-
ik igénybe a mozgásszervi be-
tegségekben szenvedők, illetve
lehetőség lesz víz alatti masszáz-
sokra, és súlyfürdő medencében
is gyógyulhatnak majd a bete-
gek. Emellett egyéni és csoportos
gyógytorna-foglalkozásokra al-
kalmatlan helyiségek is lesznek.

– A lakosság és a családorvos-
sok körében végzett előzetes
felmérés eredménye azt mutatja,
hogy nagy szükség van az új
gyógyászati központra, elsősor-
ban azon betegeknél, akik nem
tudnak hosszabb időre elutazni
egy-egy kezelésre – mondta el
dr. Sztruhár Sándor projekt-
koordinátor. Az intézmény szol-
galtatásai, a választható kezelé-
sek OEP-támogatással és térítési
díj ellenében is igénybe vehetők
lesznek az egy hónapos próba-
üzemet követően, 2013 áprili-
sától.

Dallos Szilvia

Paksi Hírnök

Megjelenik kéthetente, 4400 példányban

Kiadja a TelePaks Nonprofit Kft.

Főszerkesztő: Kövi Gergő

Szerkesztőség: Paks, Dózsa Gy. út 51–53.

E-mail: paksihironok@index.hu

Telefon és fax: 75/310-153

Nyomda: Kerényi Nyomda, Szekszárd

Hirdetésfelvétel: Fonyó Lajos, 30/557-3645, fonyo.lajos@t-online.hu

Következő megjelenés: 2012. május 4.

Véradás

A Magyar Vöröskereszt paksi szervezete véradást szervez április 24-25-én 9 és 16 óra között a Csengey Dénes Kulturális Központban. A szervezet szponzorai jóvoltából megvendégeli a véradókat. Ne feledje: ha vért ad, megmenthet három életet! A véradáshoz, mely egyben szűrés is, szükséges a taj-kártya és a személyi igazolvány.

Önkéntes nap

Minden érdeklődőt várnak április 21-én 14 és 19 óra között a Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett roma önkéntes napra a közösségi házba. Míg az önkéntesek – a szülők – a kert rendezik, addig a gyerekek aszfalrajzoló versenyen, kézműves foglalkozáson vehetnek részt, ezt követően közös főzés, eredményhirdetés, díjátadás és táncház várja a résztvevőket.

**Frekvenciált helyen lévő
látványképesség
üzemeltetési joga
eladó.
Telefon: 70/232-5787**

A lakótelepen élőket várták

Lakossági fórumra hívta a lakótelepen élőket Csajági Sándor és dr. Nagy Tibor.

Az ötös és hatos körzet képviselői által szervezett találkozót kezdetén Hajdú János polgármester és Tell Edit alpolgármester beszámolt a várost érintő elképzelésekről, a 2012. évi feladatokról és a városi beruházásokról. Ezt követően Csajági Sándor, az ötös körzet képviselője értékelte az elmúlt közel két év munkáját, és felelevenítette a már elvégzett feladatokat.

– Az elmúlt évben járdaépítést, felújítást és kátyúzást terveztünk, ezeket részben megvalósítottuk, de idén mindenképp befejeződik a program. A következő esztendőre tervezzük a Gesztenyés úti belső parkoló sor aszfaltozását, illetve azoknak a lakóövezeteknek a szebbé tételét is, ahol már megvalósult a panelprogram – sorolta a városatya.

A hatos körzetben a már szintén megvalósított projektek között a tömbbelső-felújítást, a parkolóépítést és a parkosítást emelte ki dr. Nagy Tibor képviselő. 2012-ben további modernizálások várhatók.

Legutóbb a Kodály Zoltán utcai tömbbelső újult meg.

– A körzetben még mindig vannak olyan épületek, melyeket még nem korszerűsítettek, a felújításokat idén is preferáljuk. Megoldásra vár a Rajk László utcai csapadékvíz-elvezetési probléma, és napirenden van az Ifjúság úton gyalogátkelőhely kialakítása. A Babits Mihály utca 2., 4. és 6. számú lépcsőházak előtti járda megépítését is 2012-re terveztük – mondta el a hatos

körzet képviselője. A lakótelep sarkalatos pontja a Csengey Dénes Kulturális Központ környéki park felújítása. A képviselők elmondták, a projekt várhatóan idén sem kezdődik meg, a teljes rekonstrukció több százmillió forintba kerül. Addig is a hibák orvoslásával, kisebb felújításokkal próbálják élhetőbbé tenni a központi parkot és környékét.

Faller Gábor

Hét dédunoka is látogatja

Családias hangulatú ünnepségen köszöntötték az idősek otthonában városunk újabb szépkorú polgárát, Kajári Gyulát, aki április 8-án töltötte be 90. életévét. Csalátagjai és lakótársai mellett Tell Edit alpolgármester is köszöntötte Gyula bácsit, átadva a miniszterelnök és a városvezetés jókívánságait. Kajári Gyula hétgyermekes csámpai család ötödik sarjaként látta meg a napvilágot. Öt évig hajózott, volt gazdálkodó, konzervgyári felügyelő 17 évig, és dolgozott az atomerőmű-építkezésen. 1943-ban nősült, 1999-ben özvegy lett. Házasságából

egy fiú, egy lány született, akik mellett ma már négy unoka és hét dédunoka veszi körül. Az, hogy ilyen magas kort megélt, Gyula bácsi szerint edzettségének köszönhető. Mint mondja, nagyon szeretett sportolni és imádta járni a természetet. Azt is elárulta, hogy kedvelt elfoglaltsága a rajzolás, és bár a látása már nem a régi, a mai napig áldoz rá idejéből. Elmondása szerint életének legszebb időszaka az volt, amikor a fronton végigharcolt három nehéz esztendő után hazatért. Nem titkolt vágya, hogy megélje a száz esztendőt.

-gyöngy-

Dohányzási tilalom: véget ért a türelmi időszak

Csupán egy munkahely alkalmazottjai tiltakoztak kirívóan és mindössze öt vendéglátóegység volt, amelynek üzemeltetője megengedte a zárt térben dohányzást. A többi, intézkedést igénylő esetben csak a jelzések, kijelölések nem voltak megfelelőek – összegezte a nemdohányzó törvény megjelenése óta eltelt három hónap tapasztalatait Nagy Lászlóné közegészségügyi felügyelő. A türelmi idő véget ért, április elsejét követően a jogszabály ellen vétőkre pénzbüntetés vár.

Kétszázharminc egységet ellenőriztek az év első három hónapjában a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Paksi Kistérségi Népegészségügyi Intézetének munkatársai a nemdohányzók védelméről szóló törvény előírásainak érvényesítése kapcsán. A fő cél a dohányzási tilalom betartásának vizsgálata volt, illetve annak ellenőrzése, hogy a munkahelyeken, intézményekben megtörtént-e a jogszabálynak megfelelően a dohányzóhelyek kijelölése. A legtöbb problémát az okozta, hogy a türelmi időt nem megfelelően értelmezték az ügyfelek. Ez csak a szankcionálásra vonatkozott, az előírások betartására nem, összegezte a tapasztalatokat Nagy Lászlóné. Előfordult, ahol egyáltalán nem jelezte tábla a tilalmat, vagy tábla ugyan volt az ajtón, de zárt térben dohányoztak. Bírságot egyetlen esetben sem róttak ki, a szabályok ellen vétő intézmények ellen közigazgatási eljárás indult, felszólító végzésben állapították meg a kötelezettségeket. Április elsejével azonban a tilalmat megszegőkkel szemben az egyedüli lehetőség a bírság. Elkezdődtek az utóellenőrzések, ezek során a március 31-ig tapasztalt hiányosságok pótlását vizsgálják a kistérségi népegészségügyi intézet munkatársai, emellett akcióellenőrzéseket is végeznek.

A törvény, néhány kivételtől eltekintve minden üzletben, vásárlóforgalmat lebonyolító egységben és munkahelyen tiltja a dohányzást zárt térben. A tiltó táblákat valamennyi intézmény bejáratához az ajtóra vagy a bejárat közeli falra kötelező kitenni. Célszerű kombinált figyelmeztető táblát alkalmazni, amelyen piktogrammal és szöveggel is jelzik egyértelműen a korlátozást. Nagyon fontos a dohányzóhelyek megfelelő helyen történő kijelölése, hívta

Fotó: Molnár Gyula

Az elektromos cigarettára nem vonatkozik a tilalom.

fel a figyelmet a közegészségügyi felügyelő. Az erre vonatkozó előírások intézményenként változóak, a jogszabályban (amely a www.antsz.hu oldalon is elolvasható) kell megnézni, hogy hol milyen szabályozás érvényes. A honlapról a megfelelő tiltó táblák is letölthetők.

Ha a felügyelők ellenőrzés során azt tapasztalják, hogy valaki megszegi a tiltást vagy a korlátozást, nem (vagy nem a helyes módon) jelöl ki dohányzóhelyet, akkor 20 ezertől 2,5 millió forintig terjedő egészségvédelmi bírságot szabhatnak ki.

A jogszabály ugyan nem írja elő a belső szabályozás meglétének kötelezettségét, de célszerű ezt megalkotni minden intézménynek, üzemeltetőnek, mert a tájékoztatás mellett ebben a dokumentumban meghatározhatóak a felelősségi körök – hívta fel a figyelmet Nagy Lászlóné.

A vendéglátóhelyeken és főképp a kocs-mákban a legnehezebben betartatható a dohányzási tilalom, tudtuk meg a szakembertől. Éppen ezért ezek üzemeltetőinek védelméről is gondoskodik a törvény: ha a vendég egy felhívás (hogy hagyja abba a cigarettázást) és egy felszólítás (hogy a helyiséget elhagyva a kijelölt helyen dohányozzon) után még mindig dohányzik, akkor a vendéglátónak joga van elkérnie vendége személyi okmányait, két tanú jelenlétében rögzíteni a szabályszegés tényét, majd az iratot el kell küldenie az illetékes népegészségügyi intézetnek. Itt hat hónapon belül utólag is kiszabhatják az egészségvédelmi bírságot. Ezt az intézkedési folyamatot be kell tartania az üzemel-

tetőnek, ellenkező esetben a bírságot neki fogják kiróni. A leírt eljárás követendő a munkahelyeken, intézményekben, de akár a postán és a játszótéren is. -dal-

Szigorúan ügyelnek az új szabályozás betartására a Juice Ibizában, ami az üzemeltető szerint szerencsére nem okoz problémát. – Kellemesen csalódtam a fiatalokban, mert a törvény megjelenésekor, az országos kampánynak köszönhetően ismerték és elfogadták a dohányzási tilalmat. Emellett egyre több a visszajelzés, hogy szívesebben jönnek szórakozni, mert a cigarettafüst nem csípi a szemet, és nem lesz bűdös a ruha sem. A dohányzók pedig kényelmesen hódolhatnak szenvedélyüknek a teraszon kijelölt dohányzóhelyen – mondta el Pajor Zoltán, az ürgemezei szórakozóhely üzemeltetője.

A Bongót üzemeltető Vaszkó Zsolt tapasztalatai is pozitívak, mint azt elmesélte, nem okozott nehézséget az átállás. Január elseje óta tilos a dohányzás a szórakozóhelyen, és azóta sem kellett rászólítani egyetlen vendégre sem a cigizés miatt. A Bongóban nem csupán a tiltó tábla, a törvény is ki lett függesztve, a dohányzóhelyet pedig a teraszon jelölték ki az előírásoknak megfelelő módon. A hétköznapokon érezhető a korlátozás miatti forgalom-visszaesés, a hétvégi bulikon eddig nem vettek észre változást, tudtuk meg Vaszkó Zsolttól.

Atomerőmű

Cernavodában Paks volt a jó példa

A nukleáris létesítmények és az önkormányzatok kapcsolatának fejlesztéséről rendeztek nemrég konferenciát Cernavodában. A tanácskozáson francia, lengyel, spanyol, svéd, szlovén és a házigazda román önkormányzatok képviselői vettek részt, illetve egy magyar delegáció. Magyarországot Török Ferenc TEIT elnök és Gáncs István társelnök vezetésével a TEIT hatfős delegációja, Darabos Józsefné, a TETT elnöke, valamint Dohóczki Csaba, a GMF alelnöke képviselte.

Mint Gáncs István társelnök beszámolt róla, több évre nyúlik vissza a kapcsolat a TEIT és Cernavoda önkormányzata között. A román város polgármestere, Mariana Mircea alel-

nöke a Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Csoportjának, a GMF-nek, ez a szervezet rendezte a kétnapos konferenciát. Gáncs István megjegyezte, hogy hat évvel ezelőtt már volt egy hasonló tanácskozás Cernavodában, de a nemzetközi szervezet vezetői megállapították, hogy nem történt sok változás. A gond ugyanis az, hogy az ott működő atomerőmű nem fizet helyi adót, nem támogatja a létesítményt befogadó térséget, és a tájékoztatást sem tartja a lakosság elégségesnek. Ezen szeretnének változtatni akár azzal a nemzetközi nyomásgyakorlással, amit a GMF képviselhet. A TEIT társelnöke hozzátette: ég és föld a különbség a román és

magyar gyakorlat között. A delegáció egyik tagja, Máté Dénes, Gerjen polgármestere elmondta, hogy településük költségvetésében 7,5-8%-ot jelent az a támogatás, amit annak köszönhetően kapnak, hogy nukleáris létesítmények – az atomerőmű és a kiégett kazeták átmeneti tárolója – közelében élnek. Cernavoda polgármestere ezzel szemben azt mondta, a legnagyobb problémát az jelenti, hogy az atomerőmű semmiféle adót nem fizet a városnak, annak ellenére, hogy a létesítmény egyfajta kockázatot jelent a térségnek és a radioaktív hulladékok tárolása is az atomerőmű területén van megoldva. A lakossági tájékoztatáson is javítani kell, véleménye szerint a lakossághoz nem jut

el elegendő információ, összegezte.

A tanácskozáson francia, magyar, spanyol, svéd, szlovén és lengyel társulások mutatkoztak be azzal a nem titkolt céllal, hogy sikerül előmozdítaniuk a cernavodai önkormányzat és az atomerőmű közötti kapcsolat javítását. A paksi atomerőmű körüli TEIT és a Bataapáti radioaktív hulladéktároló körüli TETT bemutatkozásában hangsúlyosan jelent meg a társulások és a nukleáris létesítmények közötti jól működő kapcsolat. Szó esett a magyar társulások ellenőrző és kommunikációs munkájáról, valamint a pozitív gazdasági hatásokról, amit a nukleáris létesítmények generálnak az adott térségekben.

Vida Tünde

MVM PA Zrt. néven működik tovább az erőmű

Elfogadta a múlt évi beszámolót és üzleti jelentést a paksi atomerőmű közgyűlése. Személyi kérdésekről és a társaság nevének megváltoztatásáról is döntöttek a múlt heti ülésen.

Mittler István kommunikációs igazgató tájékoztatása szerint a közgyűlés az igazgatóság javaslatára 199 milliárd 800 millió forint mérlegfőösszeggel és mintegy 20,757 milliárd forint adózott eredménnyel fogadta el a társaság 2011. évi beszámolóját és üzleti jelentését. Utóbbit osztalék formájában kifizetik a tulajdonos Magyar Villamos Művek Zrt.-nek.

A 2011-es üzleti évének lezárásán túlmenően elfogadták az atomerőmű 2012. évi üzlet- és fejlesztéspolitikáját. Mittler István kiemelte, hogy

a 2011. évi értékesítési átlagár, azaz az egy kWh értékesített villamos energiára jutó árbevétel 11,66 forint volt, ami a hazai erőművek átlagárait tekintve a legalacsonyabb az országban.

A közgyűlés módosította az alapszabályt. A társaság cégneve MVM Paksi Atomerőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaságra változott, és változás történt a felügyelőbizottságban is: Kovács Pál államtitkári kinevezését követően távozott az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. felügyelőbizottságából. A közgyűlés helyette Koós Zoltánt, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium főosztályvezető-helyettesét választotta meg tagnak.

-vida-

A kókusz és a cápa

Érdekes összehasonlítással kezdte majd' egyórás előadását Hamvas István, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója az Energiapolitika 2000 Társulat fővárosi fórumán. Az összevetés alapjául a gyilkos kókuszpalmák szolgálnak. Mint kifejtette, az emberek többsége retteg a cápától. A kókuszpalmákat viszont – bár ilyen statisztika bizonyára nem készült – nem tartják veszélyesnek. A tények viszont azt igazolják, hogy utóbbiak sokkal gyilkosabb hajlamúak, hiszen 2005-ben 270 ember halt meg azért, mert fejére esett egy kókuszdió, míg cápátamadás miatt „csupán” öt. A paksi atomerőmű vezérigazgatója ily módon szemléltette az atomenergiával szemben táplált ellenérzéseket.

– A világ Fukusima után sem akar lemondani az atomenergiáról, amit az is bizonyít, hogy a már működő 436 atomerőművi blokk mellett 61 épül világszerte – húzta alá Hamvas István, hozzátéve, hogy a nukleáris energia-

termelés ma már kiforrott technológia. A japán események is ezt támasztották alá, hiszen a reaktorok terv szerint leálltak, és bár a tervezési méretet jóval meghaladó cunami hatalmas károkat okozott, a nukleáris balesetsorozat egyetlen halálos áldozattal sem járt, szemben a természeti katasztrófa 25 ezer áldozatával. A szakma a tapasztalatokat, ahogyan eddig is, az atomenergia biztonságos felhasználása érdekében hasznosítja.

Ezt a gondolatot támasztották alá az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatójának szavai is. Dr. Rónaky József azt mondta, az Európai Unióban üzemelő erőművek stressztesztjei lezárultak, az általános értékelés rövidesen megtörténik, de az már most elmondható, hogy a tervezési követelményeknek és engedélyeknek mindegyik megfelelt, a paksi atomerőmű is. Hozzátette, a törtéteknek rengeteg tanulsága van, és minden ilyen eseményből tanulni kell.

-vt-

Költségvetés 2012

Nemrég a több mint 10 milliárdos költségvetés fejlesztési fejezetéből adtunk tájékoztatást a tisztelt Olvasónak. Ezúttal többek között a városüzemeltetési feladatokról, a szociális ellátórendszeréről lesz szó.

A városüzemeltetési feladatokra – több kisebb-nagyobb tétel tartozik ide az úttisztítástól a toronyórák karbantartásáig – 2012-ben az önkormányzat 1 milliárd 102 millió forintot különített el.

Ez az összeg az idei költségvetés több mint 10 százaléka.

A költségvetési rendelet összesen 46 telt sorol fel – ezek közül részletezünk néhányat.

A legnagyobb kiadással a köztisztasági feladatok járnak, ami ebben az évben 189 millió forint. Ide tartozik az úttisztítás, a közterületi konténerbe elhelyezett hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, a hulladékudvar és a szemételep üzemeltetése, valamint az illegális hulladéklerakók megszüntetése, a lomtalanítás, a nyilvános WC-k fenntartása.

Hasonlóan nagy területet ölel fel a parkfenntartás, amely 153 millió forintba kerül. A parkfenntartás kiadásai magukba foglalják a parkok, zöldfelületek gondozását, a szökőkü-

Fotó: Boboai István

tak üzemeltetését, a közterületi rovarirtást, fák, cserjék locsolását, virágládák fenntartását, közterületi fák gondozását, a gondozással járó vízdíjat, a játszóterek ellenőrzését, fenntartását. Ebben az évben – hasonlóan az elmúlt időszakhoz – fásítási programra, a Fenyves és a Pollack Mihály utcában található játszóterek felújítására is biztosított előirányzatot a városi képviselő-testület.

A harmadik legnagyobb tétel a strandszolgáltatáshoz nyújtott önkormányzati támogatás, melynek összege 134 millió forint. A lakótelepi strand üzemeltetésén túl a városi költségvetésből biztosítják a tanuszoda bérleti díját (amit a diákok díjmentesen vehetnek igénybe a tanórák során), és a gyógyászatban résztvevők belépődíjának felét.

A helyi utak fenntartására biztosított összeget jelzőtáblák kihelyezésére, karbantartásra, kátyúzásra, útburkolati jelek festésére és járdák javítására fordítják. Idén a Hajnal és a Babits Mihály utcában, valamint Gyapán várható jelentős járdaépítés. A földutak karbantartása és felújítása is folyamatos feladatot jelent a város bel- és külterületein egyaránt.

A városgazdálkodás egyéb feladataihoz tartozik többek között a buszvárók, szobrok, emlékművek karbantartása és a városgondnoki feladatok ellátása. Külön tétel az ár- és belvízmentesítés, a mezőőri szolgálat biztosítása, a szünyogirtás, amire idén közel 13 millió forintot szán az önkormányzat, valamint a helyi újság és televízió támogatása, a rádió műsorszolgáltatási díjának összege.

Az önkormányzat kötelező feladata a közvilágítás biztosítása, amelyre idén 75 millió forintot irányozott elő a városvezetés. A város karácsonyi díszének fel- és leszerelését is lehetővé teszi a költségvetés. A bölcsődei, óvodai, általános és középiskolai, kulturális intézmények tisztító festése, karbantartása, játszóudvaraik üzemeltetése és felújítása évek óta kiemelt területe a városüzemeltetési feladatoknak. 2012-ben 65 millió forintot különített el erre a célra az önkormányzat. A 176 önkormányzati bérlakás üzemeltetése és felújítása is része a városüzemeltetésnek, ami több mint 50 millió forintba kerül. (X)

A város sokrétű szociális ellátórendszer működtetésével segíti azokat, akik nehéz élethelyzetbe kerülnek. A kötelező támogatások, ellátások körét a központi jogszabályok pontosan meghatározzák. Mindezek mellett Pakson több olyan ellátás is bevezetésre került, amely országosan is egyedinek minősül.

Az aktív korúak ellátása, az ápolási díj, a felzárkóztatási ösztöndíj esetében a segítségnyújtás pénzben, a közgyógyellátás, lakásfenntartási támogatás, tanulóbérlés, személyszállítási díjkedvezmény esetében természetben, illetve étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszer, támogató szolgáltatás esetében szolgáltatások által biztosított. A rendkívüli segélyezésnél 2012-ben kerültek bevezetésre a készpénzt helyettesítő utalványok: az ebédcekk, a gyógyszercsekk, a ruha- és a közüzemi csekk. A lakásfenntartási támogatást kizárólag szolgáltatóhoz utalják a hivatal szociális osztályának ügyintézői.

A segélyezési összegeket az önkormányzat a rászorultsághoz és az adott élethelyzethez igazítja. A 110 millió forintos állami támogatás mellett 2012-ben közel 150 millió forint az önkormányzat tervezett szociális kiadásainak összege.

A városi szinten tervezett beruházások mellett az önkormányzat külön forrást biztosít a választóköztereknek, a külső településrészeknek, illetve a két kisebbségi önkormányzatnak.

A Külső Városrészek (Csámpa, Gyapa, Biritó, Cseresznyépuszta) Településrészi Önkormányzata 2012-ben 12 millió forint felhasználásáról dönthet, csakúgy, mint a Dunakömlődi Részönkormányzat. A részönkormányzatok ennek az összegnek legfeljebb 70 százalékát fordítják működésre (jórészt rendezvények lebonyolítására), a fennmaradó 30 százalékot pedig fejlesztésekre. Dunakömlőd esetében az arány fordított: a 12 millió forintos keretből 70%-ot költenek fejlesztésekre, kisebb beruházásokra.

A Paksi Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Paksi Német Nemzetiségi Önkormányzat programjai megvalósításához 3,2-3,2 millió forint önkormányzati támogatásban részesül. A képviselői keret felett a választóközterek önkormányzati képviselői rendelkeznek, körzetenként 1,5 millió forintról dönthetnek. A képviselők ebből a pénzből a költségvetésben külön nem szereplő, a körzetben jelentkező kisebb feladatokat finanszírozzák: a közterület szépítését, padok kihelyezését, kisebb építési beruházásokat.

Viskról – személyesen

„... a hegyi tájat nézem, az erdővel borított hegycsúcsokat. Ahol sétálok, fából épült kis házakat látok, tiszta vizű forrásokat, birkanyáját, az út szélén szárított gombát, gyógyteát árusító asszonyokat... Jó lenne elveszni ebben a kárpátaljai szeptemberi nyárban és karácsonyig elő sem kerülni! Fát hasogatni, télre lehozni a padlásról a szövőszéket, újra megtalálni valamit, ami »gyermekkorom zsebéből valamikor nyomtalanul kigurult«. Üres zsebeimben mi maradt? Néhány szaloncukornyi karácsony, a várakozás féltése a múltó Időtől – negyvenévnnyi élet. Bámulom a Máramarosi hegyek árnyait, üres zsebeimet kutatom és keresem a gyereket, aki sapka és sál nélkül is boldogult a nagy telekben, aki ma már meleg kabátban is fázik a decemberi ködökben s akinek zsebre dugott kezébe csak ritkán, kegyelmi pillanatban kerül vissza néhány darabnyi abból, ami valamikor elveszett...”

Így láttam a kárpátaljai tájat 2009 szeptemberében.

Az azóta eltelt időben újra jártam arrafelé, idén áprilisban újra járhattam Visken. Betértem a magyar iskolába, az ukrán óvodába, az épülő magyar óvodába, a kórházba, a tűzoltóságra, a polgármesteri hivatalba. Megláttam ennek a vidéknek a másik arcát: az ukrán-magyar értékrend furcsa keveredését, a hangsúlyok eltolódását, az ezerarcú szegénységet, a bánatot és a rendíthetetlen életerőt.

A hegyek emberekké változtak, a vízesések asszonyokká. A szeptemberi nyár pedig áprilisi téllé. A parókia csendje és a templom rendje vigyázott ránk és vendéglátóink, akik (majdnem) mindent megmutattak a településen.

Tell Edit

Partnertelepülésünk:

Visk

Kárpátalján is fogyatkozik a magyar

Annak ellenére, hogy a község egészségét tekintve már kisebbségben vannak a magyarok, Paks kárpátaljai partnertelepülése, Visk polgármestere magyar, és egészen a mostani ciklusig a testületben is többségben voltak. Szajkó Károly polgármester, aki második ciklusát tölti, ezt annak tulajdonítja, hogy a magyarok összetartóbbak. – Büszkék lehetünk, ami kulturális téren történik, azt 90 százalékban a magyarok csinálják – fogalmaz. – Ilyen a kultúránk, ilyen magokkal születünk, szeretünk tenni, a másik oldalban viszont nincs meg ez az igény, a közösségi élet megszűnik szinte az iskolánál – teszi hozzá. Az viszont tény, hogy a magyarság fogy, a vegyes házasságok, tekintve, hogy minden feltétel az ukrán nyelvnek kedvez, ukránosodást vonnak maguk után, sokan pedig Magyarországon keresik a boldogulásukat. A higangyár megszűnése óta jelentős ipar nincs. A varroda kétszáz munkást foglalkoztat, s van öt ásványvíz-palackozó, melyek közül a legnagyobb 120 embernek ad munkát.

Az önkormányzat évi 5-6 millió hrvnyából gazdálkodhat, ebből a helyi adók 2 milliót tesznek, a többi állami pénz. A község finanszírozza a bölcsődét és óvodát, aminek több telephelye is van, illetve a többi intézmény objektumai tartoz-

nak hozzá. Mindezen túl a hivatali apparátust, a kommunális vállalat szolgáltatásait fizetik, és költenek a kultúrára, sportra. A futballcsapat fenntartására 100 ezer, a kultúrára 40 ezer hrvnyát áldoznak. Viskhez négy kültelek tartozik: Fenes, Rákos, Saján, Mogyorós. A község 64 utcájából hat szilárd burkolatú, azaz többségében kátyúkkal tűzdelt aszfalt, a többi legfeljebb tiszai murvával van feljavítva. Járd a központon kívül sehol nincs. A község vezetői szerint nincsenek rosszabb helyzetben, mint a többi kárpátaljai falu. Náluk is majd minden harmadik ház félkészben áll. – Most dolgozzuk fel, hogy hány befejezetlen építmény van, szerintem 30 százalék. Volt két olyan időszak 1990-1996 és 2000-2005 között, amikor jó kereseti lehetőségek voltak. Napi 60-80 dollárt kerestek a viskiek különféle építkezéseken, elsősorban orosz-ukrán nagyvárosokban. Nekifogtak házat építeni, most viszont már nincs pénzük a befejezésre – vázolta Szajkó Károly.

A képviselő-testületnek 30 tagja van, az önkormányzati döntések megvalósításáért felelős végrehajtó bizottságnak húsz, őket a polgármester ajánlása alapján bízzák meg. A hivatalban, ahol „igazolásokot adnak, amelyek alapján a viski ember elmegy Husztra, ahol in-

tézi az ügyeit”, tizennégyen dolgoznak. Az önkormányzati munka nyolc bizottságban folyik, van törvényességi, közbeszerzési, ökológiai és vitás kérdések bizottsága. A közelmúltban hozták rendbe a kultúrházat, korszerűsítették a fenesi óvodát, egészségházat, tervben van a kórház csatorna-rendszere, az óvoda fűtésének modernizálása. Legnagyobb feladat azonban az ivó- és szennyvízhálózat kiépítése. Egyedi kuttak és emésztők vannak a házaknál, a tehetősebbeknek van fürdőszobájuk, amit saját kút lát el. – A község egyik része be van vezetékelve, de a nagy árvíz telenyomta iszappal, be van dögölve, nem biztos, hogy kevesebbe kerül a tisztítás, mint az új – vélekedik Szajkó Károly. Hozzáfűzte, 2006-ban, amikor polgármester lett, 2,5 millió, tavalyelőtt 6, most 12 millió hrvnyára becsülték a költségeket. Az államtól ígéretet kaptak arra, hogy megkapják a pénzt. – Amióta polgármester vagyok, ez a negyedik komolyabb ígéret – jegyezte meg a község vezetője, aki kérdésünkre elmondta, hogy viskiként arra a legbüszkébb, hogy sok jó mesterember él náluk.

Akkor is érdemes, ha szembe fúj a szél

– Amikor 2006-ban hazakerültem, első két évben csak nézgettem a leendő magyar óvoda épületét, de nem értettem, miért nem mozdul előre az ügye. Sok ember azt mondta, hogy nem lehet, nem fogja ennek pártját senki, mert az a világ elmúlt, amikor könnyebben került támogató. 2009-ben Győr-Moson-Sopron megyei erdészek egy csoportja mozdította el a holtpontról ezt az ügyet, akkor gondoltuk, hogy az egyházközség tudná még hitelesen képviselni ezt. A Kárpátaljai Magyarok Kulturális Szövetsége odaajándékozta az épületet, azóta építjük néha kalákában, néha fizetett csapattal – mesél a leendő magyar óvodáról Jenei Károly református lelkész. Amikor 2010-ben gazdái lettek és a szakemberek megvizsgálták, kiderült, hogy statikai problémák vannak. – A régi iskola egyszintes, kőből épült épület volt, ahhoz készült alappal. Ezt figyelmen kívül hagyva lebontották a tetőszerkezetet, suhintották rá egy emeletet, és megterhelték az alját. Az alap nem képes megtartani azt a nagy súlyt, ezért meg kellett erősíteni. A fundamentumtól kezdve a felső födémig (ami még korrekcióra szorul) végeztünk a megerősítéssel a magyarországi szakemberek által is jóváhagyott tervdokumentáció alapján. Híja van a csatornázásnak, rosszul van elkészítve a villamos hálózat – folytatja a fiatal lelkész. A kalkuláció szerint 33-35 millió forintba van szükség, a tavalyi év-

ben ennek az összegnek a harmadát sikerült ráfordítani.

– Ha az Isten is segítene, meg a pártfogóink kedve sem menne el, talán jövő szeptemberre elkészül, de ez nagyon optimista számítás. A győrieken kívül tataiak, valamint paksiak is az ügy mellé álltak – fogalmaz Jenei Károly. Kétszer kaptak a Gastroblues Fesztivál jótékonyági gyűjtéséből, egyszer 700, egyszer 600 ezer feletti összeget, vannak magánadományozók, köztük a motorosok, akik amikor Visken járnak, sohasem köszönnek el úgy, hogy ne ado-

mányoznának. Helyi vállalkozók, a katolikus gyülekezet is melléállt, a református gyülekezet jótékonyági rendezvényekkel, perselyezéssel igyekszik gyarapítani a pénzt, s Visken még mindig megvan a kaláka, vagyis az önként vállalt munka, ami tavaly 130 napot tett ki, sorolta a lelkész. Kiemelte a Paksról kapott tavalyi egy- és idei hárommillió forintot, ami szavai szerint sokat lendít az ügyön. Idén ebből fogják fedezni a hatfős brigád munkabérét a teljes szezonra.

Hogy a fenntartás miként lesz, azt egyelőre a lelkész sem tudja. – Egyelőre csak elképzeléseink vannak. Az ukrán jog még megengedi, hogy valamiféle fúzió jöjjön létre az egyház és az állam között. Zán Fábrián Sándor püspök úrral tárgyaltam, készül egy felső-Tisza-vidéki szórvány oktatási program, amibe ezt belé lehetne illeszteni – vázolja.

A lelkész azt mondja, kell a magyar óvoda, mert születik elég magyar gyermek Visken. Egyházközségükben 279 gyermek jár hittanra elsőtől kilencedik osztályig, évente 35-40 alkalommal keresztelnek. – Lehet, kegyeskedő, amit mondok, de én azt gondolom és azt hiszem, hogy az része az Úristen tervének, hogy Kárpátaljára születünk magyarnak. Nem hiszem, hogy ne lenne célja ennek, ezért alapvető és fontos lépés, hogy ne megtúrt csoport legyünk az ukrán óvodában – mondja. Azt nem állítja Jenei Károly, hogy

ezzel a lépéssel megoldanák a magyarság fogyásának ügyét. – Lehet, csak időt nyerünk. Lehet, hogy tartást is, lehet, hogy reménységet is, lehet, hogy jövőt is... – fogalmaz. Hozzáfűzi, a magyarországi jó szándékú emberek sokszor jobban szeretnék segíteni egy-egy közösség megmaradását, mint azt a helyiek akarják vagy tudják. – Talán nincs más dolga az anyaországi magyarnak, mint úgy eljönni és köztünk lenni, hogy segítsen visszaadni a hitet, hogy érdemes folytatni, akkor is, ha szembe fúj a szél – összegzi.

AZ I. SZÁMÚ SZIVÁRVÁNY ÓVODÁBA 195 gyermek jár, beleértve két bölcsődés csoport kevesebb mint hatvan kiseddjét, a többiek óvodások. A hatból két, körülbelül huszonöt fős magyar csoport van: kis- és nagy-, a középsősök kor szerint el vannak közöttük osztva. A magyarul nem beszélő, de értő óvodavezető, Márkus Márta tájékoztatása szerint ennél sokkal több, 95 a magyar anyanyelvű gyermek, de őket ukrán csoportba írták, mert „ukrán iskolában számítanak tanulni”. Márkus Márta arról is szólt, hogy több mint kétszáz kérelem van náluk azoktól a szülőktől, akik óvodába szeretnék íratni gyermeküket. Minden öt éves gyermeknek kötelező az iskolai előkészítő, azokhoz az elsősorban kültelkeken, cigányvégen élőkhez, akik nem járnak óvodába, szociális pedagógus jár. A költségtérítés napi 6 hrvnyra, azaz hozzávetőleg 200 forint, a többit az állam finanszírozza. Az intézmény reggel 6-tól este 6-ig tart nyitva, és napi háromszori étkezést biztosít.

Az óvoda konyhája mindent, amit lehet, helyi termelőktől szerez be. Húst, tejet, zöldségfélét vesznek, de a főszakács, Kati néni szavai szerint a „kásaféle” nem terem meg, azt raktárból hozzák. A napi három étkezés mindegyikén meleg ételt adnak, a heti menüben van túrós tokány, tojásleves rizskásával, csőtészta párizsival, köleskása, hajnalkása, tejbelevés, sajtos, valamint prézlis makaróni, borsóleves pirított kenyérral. A kicsik kedvence a csokis knédli, illetve a borsóleves pirított kenyérral.

Tesztörvény sújtja a magyar iskolát

„A természeti szépségekkel gazdagon megáldott nagyközség magyar iskolájának gazdag története 1556-tól kezdődik... Ettől kezdve a jelenig megszakítás nélkül anyanyelvén tanulhatott a viski magyarság” – áll a Kőlesey Ferenc Középiskola honlapján. Az iskolát, amely tizenegy évfolyamos, háromfokozatú, 1998-tól Forgón László irányítja. Az igazgató elmondta, hogy jelenleg 360 diák jár hozzájuk, 39 pedagógus és 15 műszaki dolgozó alkotja a kollektívát. Az általános képzést követő harmadik fokozat elvégzése után középiskolai végzettséget kapnak a diákok, illetve szakmát is, mert mind a magyar, mind az ukrán intézményekbe járó fiatalok párhuzamosan tanulhatnak a Miskinej Virodnicsij Kombinatban, ahol számítógép-kezelői, gépkocsivezetői bizonyítványt kaphatnak, il-

letve farmgazdaságra készítik fel őket. A jövőt illetően az igazgató nem túl optimista, várhatóan 12 gyermeket tudnak beiskolázni, ami tekintve a tavalyi 34-et, nagy visszaesés. Tény, hogy az adott évben kevés gyerek született, de szerepet játszik ebben a „tesztörvény”, amiben a kormány azon törekvése ölt testet, hogy az oktatáson keresztül erősítse az ukrán nyelvet. A jövőben a diákoknak, járjanak akármilyen iskolába, ukrán nyelven kell érettségi és felvételi vizsgát tenniük. Miként az igazgató mondja, az a vád éri őket, hogy nem tanítják meg a gyerekeket ukránul, ahhoz viszont egyrészt az kellene szerin-

te, hogy megfelelő tankönyv és tanterv álljon rendelkezésre, másrészt az, hogy engedjék meg, hogy az ukrán a nemzeti-ségi iskolák úgy tanítsák, mint más idegen nyelvet, hiszen ezeknek a gyerekeknek az anyanyelve magyar.

– Eddig optimista, bizakodó voltam, az utóbbi években azonban borúlátó lettem. A szülőknek be kell látniuk, hogy a gyermek akkor kap teljes értékű képzést, tudást, ha a saját anyanyelvén tanul. Ám fontos lenne, hogy az állam is segítsen, hogy egyenlő eséllyel szerezhessünk diplomát. Ha el lesz zárva az út a diplomaszerezés felé, nem lesznek matematikusaink, fizi-

kusaink, nem lesz biztosítva a pedagógus-utánpótlás – fogalmazott az igazgató. Azt már Széles Emma tanügyi felelős, igazgatóhelyettes fűzte hozzá, hogy fiatal kollégáik majd' kivétel nélkül korábbi tanítványaik voltak. A tankönyvellátásról szólva arról is beszámolt, hogy az általános tantárgyak esetén az állami tankönyvet fordítják le magyarra, ezért ezeket általában később kapják meg. Volt olyan tanév, hogy áprilisban jutott el hozzájuk a tankönyv. A módszerekről szólva Széles Emma azt mondta, egyre inkább elvárják tőlük az interaktív, innovatív technológiák, módszerek alkalmazását, amirehhez nincsenek meg a feltételek még akkor sem, ha 16 géppel felszerelt számítógépes termük van, s a diákok elég nagy százalékának van otthon is számítógépe. Arra a kérdésre, hogy nehezebb dolga van-e a mai pedagógusoknak a tanítványokkal, azt mondta: – A gyerekek az gyerekek voltak régen is, most is. Igaz, szabadabbak, mint a pályám kezdetén. Viszont ha egy pedagógus valódi pedagógus, minden tanulóhoz megkapja a hozzá vezető utat. Aki a helyén van, annak nincs gondja az órán való fegyelmekkel és a diákokkal való kapcsolattal sem.

Kapocs Visk és Paks között

Az elmúlt években a viski-paksi kapcsolat megtestesítőjévé vált viski oldalról Pál Judit. A pedagógus nyolc éve – amikor kolléganője, Dancs Éva rábeszélésére igent mondott egy paksi utazásra – azt gondolta, ez egyszeri alkalom lesz. Sokáig minden utazás után azt mondta, hogy „ez lesz az utolsó”. – Két éve már nem mondom – árulta el nevetve. Azt is hozzáfűzte, hogy nagyon sok helyen járt Magyarországon, mindenhol ud-

variasan fogadták, de Paksom mást érez. – Itt olyan őszinte, segítőkész, barátságos emberekkel találkozom, amilyenekkel máshol nem – fogalmazott. Azt mondta, már nem tudná megszámolni sem, hány embert ismer. – Egy gondolat este, és én már reggel utazom, ha kell – jellemezte saját magát, de mint mondta, az szóba sem jöhet, hogy végleg elhagyja Visket. Néhány nap után hiányzik az iskola, a gyerekek...

Judit eredetileg orvosnak készült, de családja ebbe nem egyezett bele. Így lett pedagógus. Ennek már harminchat éve. Földrajzot, természetrajzot, egészségvédelmet, biológiát, esti tagozaton kémiát tanít. Évente három-négy alkalommal kísér gyerekeket Paksra, a határon túli magyar középiskolások cseresznyépusztai táborába, a Kisokos-Kisdobos vetélkedőre, a Regélő mesemondóversenyre, a Ki mit tud?-ra.

Aki őrzi a magyar öntudatot

Bárhova kerülnek el a fiatalok, nem tudnak elszakadni Visktól, vallja Czébely Lajos. A pedagógus-író szerint nagy a szülőföld vonzereje is, ebbe belejátszik természeti szépsége, gazdag történelme. – Akárhova költöznek, akárhol találnak boldogulást, állandóan hazajárnak, itt keresztelik a gyerekeiket, nem tudnak Visk nélkül élni, ez reményre ad okot – összegzi. Úgy véli, a magyarságnak akkor lenne jövője, ha meg lehetne oldani,

hogy az államnyelvet a nemzetiségi iskolákban jól megtanulják. – Az a mag, amely megőrizte, továbbadta eleinek a hagyományát, kultúráját, egyre kisebb. A veszély az, hogy nem a lélekszám morzsolódik, hanem az öntudat. Az sokat számít, ha az iskolában, a templomban, a közösségi helyeken mindig arról esik szó, hogy neked mi a dolgod, hogy a nyelved, a fajtád, rokaid, szokásaid megmaradjanak. Mert közöttük könnyebb élni – húzta alá.

Czebely Lajos 1973 óta tanít egykori alma materében, a Kőlcsey középiskolában. Verseskötete, s a szocializmus éveiben írt naplója jelent meg, tankönyvek írását bízták rá, majd tollából a község monográfiával is gazdagodott. Elbeszélése szerint a magyar irodalom oktatása sok változáson ment keresztül. Kisiskolás korában nem is beszéltek a ma-

gyar irodalom nagyjairól, 1968-ban, amikor érettségizett, már megjelent Petőfi, Vörösmarty, de a Himnuszt nem taníthatták, a változás a nyolcvanas években kezdődött. Az akkori hatalom által diktált „demokratikus értékeket” kellett a tanároknak továbbadniuk, a „másik oldal” véleményét nem terjeszthették. Amikor 1995-ben Kijevből felkérést kapott tankönyvkészítésre, már nem törődtek azzal, hogy mit ír, senki nem ellenőrizte. Ahogy a pedagógus felidézte, pályája kezdetén lediktálta a gyerekeknek a Himnuszt, mindegyiküknek a zsebében volt, s nap mint nap elővették, énekelték vagy elszavalták. Aki azt nem tudta, nem kapott bizonyítványt. Czébely Lajos azt mondta, ő szüleinek köszönheti magyarságtudatát, a magyar nyelv és irodalom iránti elkötelezettségét. – Apám műkedvelő színházgyáros volt,

könyvek között nőttem fel. Hamar megismertem a magyar tudományos, kulturális és hitélet nagyjait, tőlük azt tanultam, hogy van a mi értelmünk felett egy magasabb értelem, ami helyre tesz mindent és nincs okunk félni.

– A jelen helyzet nem túl jó, nincs pénz könyveket kiadni. Egy nemzetiségi könyv előállításának önköltsége majdnem tízszerese az ukrán nyelven írottaknak. Tetézi a bajt, hogy nagyon erős a nyomás a magyar gyerekeken és szüleiken, hogy ukrán iskolát válasszanak. Akik nem tudatosan, hanem ösztönösen szólnak egymáshoz anyanyelvükön, azoknak eszébe sem jut, hogy máshova adhatnák gyerekeiket, mint magyar iskolába, de aki többre vágyik, hagyja magát meggyőzni, és a könnyebb utat választja, mert mint Arany is írta a Toldiban: könnyebb eltörni a faragott, mint a faragatlan fát.

Paksról kapott védőruhában dolgoznak

A korábbi eső nyomán hatalmas víztócsákat kerülgetve érzékelik a paksi delegáció a viski tűzoltóságra, ahol Csapej Jurij Dimitrovics százados ad rögtönzött tájékoztatást. Mint mondja, egy 1986-os és egy 1992-es évjáratú tűzoltóautójuk van, de egyiknek a tartálya lyukadt ki, a másik üzemképtelen, így most

egy Husztról kölcsönkapott 1995-ös ZIL-lel járnak. A vízszállító tartályt a Tiszából töltik meg, de a városban van három tűzcsap is, tájékoztat a fiatal tűzoltó. Védőruháik állapota – tekintve a Paksról kapottakat – jobb, mint a járműveiké.

A tűzoltóság állami fenntartású, a százados becslése szerint

a viski laktanya egy ötös skálán legfeljebb az egyes szintet éri el. Visket és környékét, 25-30 ezer embert látnak el. Egy műszakban hárman vannak, egy sofőr, egy tűzoltó, egy felügyelő, a hívástól számított két perc alatt indulásra készek. Eddig átlagosan havi két-három alkalommal vonultak tüzesettséghez, egy éve történt egy átszervezés, így átruházták rájuk a műszaki hibaelhárítást is. Csapej Jurij Dimitrovics elmondta, hogy 17 évesen kezdte a tanulást, 22 éves korától dolgozik. Ha addig nem történik változás, 43 évesen mehet nyugdíjba, a korhatárt most emelték. A tűzoltók az 1073 hrivnyás minimálbérnek nagyjából a kétszeresét keresik. 24 órát dolgoznak, három napjuk szabad. A laktanya felszereltsége hasonló a járművékéhez. A híradós helyiségen kívül egy

pihenőhelyiség és konyha is van. Az épület mögötti udvarban pedig egy gyakorlópálya. Ugyanitt két kutya is, ők is az állomány állandó tagjai, csakúgy, mint a mindenhova szabad bejárással rendelkező Sziréna névre hallgató cica.

Ragaszkodnak a szülészethez

A szocialista rendszerben belgyógyászatra szakosodott viski kórházban nincsenek külön osztályok. Huszonöt felnőtt és öt gyermek számára van férőhely, műtők, vizsgálok nincsenek. A szobák némelyike öt-hatágyas, csupán fekhelyek és éjjeliszekrények sorakoznak benne. Az intézmény huszonhárom embernek ad munkát, abból egy orvos, tíz ápoló. A különálló szülészetben hatan dolgoznak, közöttük is egy doktor van. Az épületek az önkormányzat tulajdonában vannak, de a kórház állami fenntartásban járási irányítás mellett működik. – A munkatársak alapítottak egy civil szervezetet, melyhez a

helyi büdzséből 20 százalékkal hozzájárulunk, vannak bizonyos Európa által támogatott projektek, azokra szoktunk pályázni – mondja Petruska Valentin. Az alpolgármester szavai szerint ennek köszönhetően tudták felújítani a fűtést, az ivóvízhálózatot, és elkezdődött a belső tatarozás.

A kórháznál – amelynek állapota a Kárpát-alján működő közintézményeket tekintve átlagosnak mondható – mentőállomás is van. A községben egyébként hét házi-, két gyermekorvos és nyolc fogorvos dolgozik.

Az emeleten működő szülészetben a paksi küldöttség ottjártakor egy kismama tartózkodott előző napon született kislányával. Babenka Anna negyedik gyermeke 4,15 kg-mal született. Mint anyukája mondta, édesapja orosz, s már van két bátyja és egy nővére. Neve viszont még nincs, arról majd később, a keresztelőkor döntenek. Annának, mint megtudtuk, még nincs névötle, de az már biztos, hogy orosz templomban kereszteszik a gyermekét. A szülészetben Szabóné Stok Ilona betegellátó vállalja a delegáció kalauzolását. Arra a kérdésre sajnos nem tud válaszolni, hogy hány gyerek született náluk 2012-ben, de azt elárulja, hogy mindenki ott szeretne szülni, mert náluk ugye beszélnek magyarul. Erre azonban csak akkor van lehetőség, ha természetes úton érkezik a baba, mivel megfelelő felszerelés híján vannak. Ezt támasztja alá a szülőszoba, ahol egyetlen műszer a szülőágy alatti, légutak tisztítására szolgáló igen régi készülék. A nő-

gyógyászati vizsgálok teljes műszerparkját is megmutatja Ilona az ott lévő íróasztal fiókját kihúzva. – Emiatt mindig röstelkedünk – jegyzi meg az egyetlen, magas lábon álló fürdőkáddal felszerelt fürdőt megmutatva. Az alpolgármester füzi hozzá, hogy nagyon leszűkítették a viski szülészetet, meg is akarták szüntetni, csupán három ágy maradt. A színvonal Petruska Valentin szerint Ukrajna önállóvá válásakor megrekedt, az állam nem fordít pénzt, figyelmet az intézményre. A legközelebbi, járási kórház 25 kilométerre, Huszton működik.

Az év embere

A leendő magyar óvoda mellett, a Nagy utcában lakik Fodó József és felesége. A véletlennek köszönhetően teszünk náluk látogatást. Az óvoda épületéhez tartva értesülünk arról, hogy Jóska bácsi lett a Viski Jótékonyági Alapítvány döntése alapján az Év embere. A kitüntetett szívesen fogad bennünket, de elfoglaltsága sokszor elszólítja, tócsnit süt, amit meg is kóstolunk, s elfogadjuk mellé a házigazda pálinkáját is. – Látod, apuci, mondtam, hogy süss tócsnit, pedig nem is tudtuk, hogy vendégek jönnek – mondta ágyban fekvő felesége, Irmus néni. A hívatlanul érkezettek-

hez fordulva pedig hozzátette:

– De jó, hogy jöttek!

Kettejük szavaiból szépen lassan kirajzolódik történetük.

Fodó József 47 éves volt, amikor nősült. Feleségét, Irma nénit két évvel azután, hogy összeházasodtak, ágnak döntötte a szklerózis multiplex. Nyaktól lefelé béna. Férje ápolja teljes odaadással.

– Nem nehéz – mondja egyszerűen, de azt, hogy miből merít erőt, nem tudja megmondani. Hozzáállás kérdése, állítja. A betegség fél évvel azután indult be, hogy összeketültek, jegyzi meg, de mint hozzáfűzi, soha nem fordult meg a fejében, hogy feladja. Irmus néni – akinek első házasságából egy fia, egy lánya van, szakácsnő volt, 25 évig az óvodában dolgozott, lakodalmakban volt főszakács. Józsi bácsi asztalos volt és a község legjobb keresztretjvényfejtője, no meg a főpálinkafőző. Az emlegetett belép a szobából, érdeklődve, kérünk-e tételt. – Takarít, főz, amit kitalálok, mindent megcsinál – néz rá szeretettel felesége. Majd sirással küszködve hozzátesszi:

– Nagyon jó ember. A Jóisten után ő a második.

A város története dióhéjban

A történelmi Magyarország Máramaros megyéjében az egykori öt koronaváros egyike volt. Visk – ukránul Viskovo – Kárpátalja huszti járásának magyar-ukrán-ruszin nagyközsége. A mai Ukrajnában, Huszttól délkeletre az ukrán-román határ térségében fekszik a Tisza és a Keleti-Kárpátokhoz tartozó Avas hegység által határolva. A viski magyarok manapság harmadik kisebbségi korszakukat élik. Az első 1919 októberében Visk csehek általi megszállásával kezdődött. 1939. március 15-én a magyar hadsereg harmadik szárnyának alakulatai felszabadítják Visket, 1944 áprilisában a néme-

tek hadműveleti területnek nyilvánítják.

Május 9-én Técsőre gyűjtik össze Visk zsidó lakosságát, deportálásuk 22-én kezdődik. Október 22-én vasárnap délután két óra körül a viski Tisza-híd három pillérét a levegőbe repítik a szovjetek előretörésének megnehezítése szándékával.

1944. október 23-án jelenik meg a szovjet katonaság Visken, s ezzel elkezdődik a viski magyarság második kisebbségi korszaka.

1964-ben a nagyközség lakosainak száma 7569. A többségük még magyar, azonban a község határában található és létszámukban dinamikusan nö-

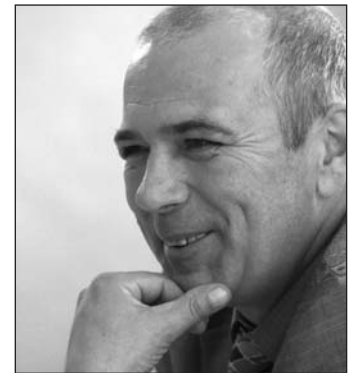
vekvő ukrán települések közigazgatásilag a viski községi tanácshoz tartoznak, ami összesen 2590 udvart jelentett 10.044 lakossal.

A szovjet birodalom felbomlása és Ukrajna függetlenségének kikiáltása után, 1991-től elkezdődött a viski magyarság harmadik kisebbségi korszaka.

Az ezredfordulón Visknek 11.500 lakosa van, a néhai koronavárosban 8.500 ember él, a lakosság több mint fele még mindig magyar. A '90-es évek második felétől nagymértékben felgyorsult a Magyarországra való kitelepedés.

(Forrás: Czébel Lajos: *Visk története*)

Visk lesz a házigazda

Idén Visk ad otthont a kárpátaljai Felső-Tisza-vidéki Magyarok Találkozójának (FELTISZA), amelyet a vidéki szóránymagyarság megmaradásáért, a magyar nyelv megőrzéséért hívtak életre. Az első házigazda Rahó, a téma pedig az oktatás volt. Mint azt Petruska Valentin alpolgármester, a szervezőbizottság tagja elmondta, a második találkozón a turizmus lesz a téma, azzal a céllal, hogy tapasztalataikat a többi magyar ajkú lakosnak, a szóránynak átadhassák, hiszen Visket általában úgy emlegetik, mint a falusi zöldturizmus kárpátaljai fellegvára.

Azonfelül, hogy e témáról konferenciát tartanak, lesznek kulturális és egyéb hagyományörző programok is, hiszen a cél az, hogy minél több magyar identitású ember találkozzon egymással. A szeptember 7-8-i programra ötezer embert várnak. A kárpátaljai Felső-Tisza-vidék magyar lakta településeinek találkozója, fesztiválja a tervek szerint csatlakozik a Molnár Béla által szervezett Kárpátalja Expressz is, amely az egykori monarchia útvonalait járta, bizonyítván, hogy a vasútnak köszönhetően Kárpátalját össze lehet kötni Magyarországgal.

A még formálódó programról Petruska Valentin elmondta, hogy a szeptember 7-i, pénteki turisztikai konferenciát koncert követi majd, szombaton önkormányzati istentiszteletet és családi napot szerveznek.

Saján, a turistaparadicsom

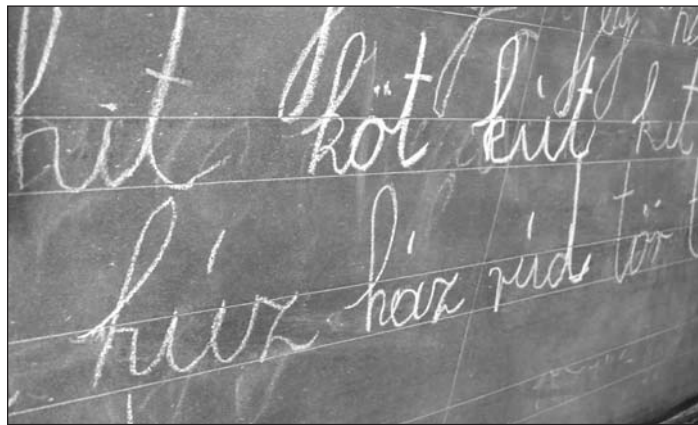
A közigazgatásilag Viskhez tartozó Saján ivó- és fürdőkúrára is alkalmas ásványvizéről vált híressé. Az ásványvízforrás bázisán szanatórium üzemel, szinte gombamód szaporodnak a különböző stílusban épülő szállodák, apartmanok, nyaralók. Az ásványvizet – a helyiek szóhasználataival: borvizet – több üzem is palackozza.

A sajáni ásványvíz gyógyhatású, sikerrel alkalmazzák máj-

és hasnyálmirigy-megbetegedések kezelésére, valamint gyomor- és bélrendszeri panaszok esetén. A nátriumot, káliumot, kalciumot, magnéziumot, kloridokat, szulfátokat, karbonátokat és hidrokarbonátokat tartalmazó gyógyvíz javítja a gyomor működését, jótékony hatással van az epére, tisztítja az epeutakat, elősegíti a salakanyagok kiürülését, s a szükséges mikroelemekkel gazdagítja a szervezetet.

A román határtól csupán néhány kilométerre fekvő Saján fölé három hegy magasodik, a környék kedvelt kirándulóhely.

Visken az idegenforgalom szervezője a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség, amelyet 2000-ben jegyeztek be. Főként pedagógusok alkotják, akik akkor kényszerültek más kereseti forrás után nézni, amikor több hónapi bérüket nem kapták meg. A vendégek főként Magyarországról érkeznek.

Viski pillanatok

Fent balra: a viski óvodában fiókokban alszanak a gyerekek.

Balra középen: mozaik a Saján egyik gyógyvízforrásánál.

Balra lent: a nagyközség polgármesteri hivatala.

Jobbra fent: magyartanítás az iskolában.

Jobbra középen: várakozóban a kórház teraszán.

Jobbra lent: a község 64 utcájából hat szilárd burkolatú, azaz többségében kátyúkkal tűzdelt aszfalt.

A Partnertelepülésünk: Visk című mellékletet Vida Tünde állította össze. A fényképeket Babai István készítette.

Új jogszabályok útvesztőiben a civilszervezetek

2012-től teljesen új jogszabályi környezetben kell dolgozniuk a civilszervezeteknek, ami számos feladatot ró rájuk. Az ezzel kapcsolatos feladatokról volt szó a Csegey Dénes Kulturális Központban rendezett fórumon.

A civilszervezetek működését jelentősen befolyásolja az év elején hatályba lépett jogszabályi környezet, amivel egy időben más szabályozásokat hatályon kívül helyeztek. Bár volt elképzelés arról, hogy lesz egy civil kódex az összes, civilszervezetekre vonatkozó szabályozással, ez egyelőre nem valósult meg, így több törvényre figyelni kell – mondta Györfi Gyula, az Ifjúsági Unió Civil SzámAdó Szolgálatának szakmai veze-

tője a paksi kistérségben működő civilszervezetek képviselőinek rendezett fórumon.

Az egyik markáns változás, hogy az a szervezet lehet közhasznú, amely valamilyen közfeladathoz kapcsolódóan végez tevékenységet. A szerzett jogon közhasznú szervezetek néhány könnyen teljesíthető feltétellel még két évig megőrizhetik ezt a minőségüket. A gazdálkodási és a beszámolási rendet illetően új elem, hogy a civilszervezeteknek letétbe kell helyezniük a beszámolókat, a közhasznúak esetében a közhasznúsági jelentést, a nem közhasznúak esetében pedig a számviteli beszámolót. Először a 2011. évről szóló dokumentumokat kell postai úton elküldeniük az Országos Bírói Hivatalba. Ennek elmulasztása esetén a köz-

hasznú szervezet elveszíti szerzett jogú közhasznúságát, és legközelebb majd csak 2014. június 1-jén tudja visszaszerezni, amennyiben teljesíti az előírt feltételeket.

További változás, hogy a közhasznú szervezeteknek kötelező áttérniük kettős könyvitelre, ami az eddigieknél komolyabb kihívás. Arra is figyelni kell, hogy írásba foglalják az adományszervezéssel kapcsolatos elvárásokat. Kötelező a szervezeteknek költségvetést készíteniük, és a közhasznú szervezeteknek évente legalább egyszer valamilyen formában meg kell jelenniük a nyilvánosság előtt, maguk által választott formában bemutatni tevékenységüket, ami lehet például honlap, hírlevél vagy sajtómegjelenés. Mindemellett arra is fel kell készü-

niük az érintetteknek, hogy megváltozik a bírósági nyilvántartási rendszer: július 1-jétől csak elektronikus úton lehetséges az ügyintézés, sorolta a változásokat Györfi Gyula. A szakember az érintettek figyelmébe ajánlotta a www.civilszamado.hu oldalt, ahol tovább tájékozódhatnak a megújult jogszabályi környezetről, és arról is találnak tájékoztatót, hogy a Nemzeti Civil Alapprogram helyébe lépő Nemzeti Együttműködési Alap kiírta működési pályázatait. A fórummal azt a tavaly megkezdett sorozatot folytatták a Csegey Dénes Kulturális Központban, amellyel a térség civilszervezeteinek hatékonyabb működéséhez kívánnak segítséget nyújtani aktuális információkkal és tanácsadással. *-gyöngy-*

Metálfesztivál adta a projekt ötletét

Mintegy 59 pályázat közül egyedüli paksi diákként Kuti Livia jutott be a Magyar Innovációs Szövetség 21. tehetségkutató versenyének második fordulójába. A tehetséges ESZI-s diáklánynak egy mentor segítségével május 4-ig kell megvalósítania projektötletét, amely a verseny kiírása szerint újszerű és hasznos technológiai eszköz kell legyen. Livia a versenyre egy Windows Phone-ra írt, BingMapsre épülő navigációs alkalmazás megvalósításával pályázott. A készülő alkalmazással segélyhívást lehet kezdeményezni: biztosítva a gyors értesítést a segélykérő közelében lévő emberek mobiltelefonjára érkezik egy riasztás, illetve a programnak lesz egy másik opciója is, miszerint ismerőseinket is feltehetjük egy térképre, és ezáltal könnyen meg tudjuk találni egymást. Ez hasznos lehet hangos, zsúfolt helyeken, vagy

például szülőknél, hogy tudják, hol van a gyerekük, árulta el Livi, akinek május 4-re már a teszteléssel is készen kell lennie, a munkálatok pedig már több hónapja tartanak. A felkészülésben egy, a Microsoft által delegált konzulens, Komjáthy Szabolcs segíti, akivel napirendszerűséggel, elektronikus összeköttetés révén értekeznek a grafikai és technikai megvalósításról, valamint ismeretei bővítéséhez számos segítséget kap Szilágyi Bernadettól, a multinacionális cég társadalmi felelősségvállalási programja, a Korlátlan Lehetőségek menedzserétől is. Elárulta, az ötlet egy metálfesztivál kapcsán pattant ki a fejéből, amire különböző városokból érkeztek ismerősei, akikkel a helyszín mérete és a hangzavar miatt igen nehezen találták meg egymást.

Livia a Magyar Innovációs Szövetség versenye mellett a

februárban meghirdetett Safer Internet Day pályázatán is sikeres szerepelt. A biztonságosabb internet napját ma már a világ több mint 60 országában, köztük Magyarországon is minden évben február elején, ugyanazon a napon rendezik. Célja, hogy felhívja a figyelmet a világháló jelentőségére, egyszerűsítsen az interneten leselkedő veszélyekre, így a zaklatásra, a gyermekpornográfiára és egyéb illegális vagy káros jelenségekre és tartalmakra. Ebből a célból videópályázatot hirdetnek „Netezzünk együtt... biztonságosabban!” címmel, hogy az erre beérkezett filmek közzétételével népszerűsítsék a biztonságosabb internet napját, és annak ideit témáját: a generációk találkozását, illetve összekapcsolását az online világban. Livia a 15-19 éves korosztály versenyén kategóriagyőztes lett a Piroska és a farkas című mese újszerű feldolgozásával. A

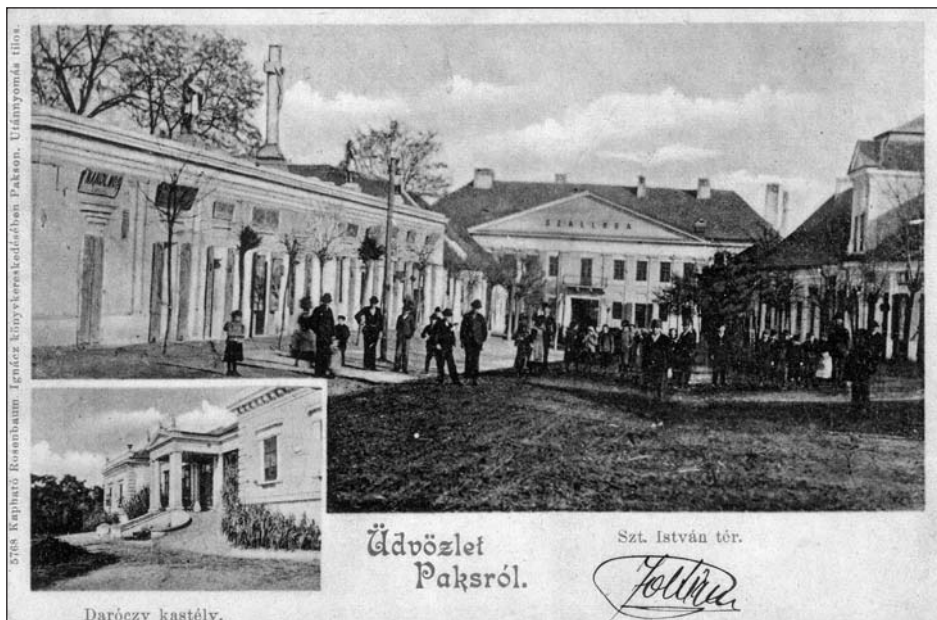

Fotó: Szűcsné Ferenc

11. évfolyamos, informatika szakos györfői diáklány számára az internet ma már mindennapos dolog, a számítógép már kiskora óta élete szerves részét képezi. Általános iskolás kora óta méretet megmagát informatikaversenyeken, méghozzá egyre nagyobb sikerrel, tavaly második helyen végzett egy több országban is zajló internetes verseny hazai mezőnyében, a Junior Internet elnevezésű verseny JuniorText kategóriájában. *-matus-*

Üdvözlét Paksról

A Bazársor

Az óváros egyik legértékesebb építészeti emléke és központjának emblemikus építménye a Bazársor. Az általa létrehozott téren, különösen tavasszal, a virágzó gesztenyefák sora emlékeztet bennünket a régi paksi Fő utca hangulatára, amelynek szépséges és méltóságteljes fasora jótékonyan takarta el a kisvárosi kereskedő- és polgárházak kopottságát, hiszen a második világháború utáni évtizedek pénzbeli szűkössége és az államosítás utáni tulajdonosváltások gyakorisága nem használt az utcakép rendezettségének.

A Bazársor megépítése valószínűleg az 1870-es évek második felében történt, a katolikus templom körül, a Dunára néző területen kialakított üzleteket a közbirtokosság ajánlotta fel Paks korabeli önkormányzatának. Erről Daróczy Zsiga számolt be a *Paksi Közlöny* 1882. április elsejére keltezett példányában:

„Építettünk egyszer más fundusára, a kath. templom alá bazárt. A generozus uradalom a telket nekünk ajándékozta, mert a térnek hasznát nem vette, mi meg a bazárral egy szemétdombtól megszabadultunk, a város szépítettük, sőt 1200 forint boltbérjövedelemmel gazdagítottuk, – de az uradalom kikötötte, hogy ezen 1200 forintot, ha vele az építési költségeket letörlesztettük, utcakövezésre fordítsuk.

Az építési költségek három év óta törlesztvők, de utcakövezésről csak szó se legyen! Kinek jutna pedig eszébe arra gondolni, hogy a bazár telkét a községre telek-

könyvileg át is kellene íratni, mert az ember nem tudja, mi történhetik!”

Az üzletsor felépítése hasznosította azt a megközelítőleg ötméteres szintkülönbséget, ami a templom melletti telekrész és a Fő utca, a hajdani forgalmas országút (illetve a Fő tér, vagyis a Szent István tér) közt húzódott. Az építmény szakmai leírását a helytörténeti munkák Börtsök László 1950-ben készített *Paks műemléki és városképi vizsgálata* című tanulmányából idézik: „...A főhomlokzatán 11 boltnyílás van, oldalán 2-2 ablak. Magas, újított lábazata és háromtagú főpárkánya van. A falsíkot a nyílások közt és a sarkokon lábazat nélküli dórfejezetes páros falpillérek tagolják. Az ajtók vízszintes szemöldökpárkánnyal koronáztak, és kifelé nyíló, két szárnyú, egyforma, kovácsoltvas ajtószárnyakkal zárhatók, amelyek keresztvaspántokkal vannak merevítve.”

A főpárkány fölött a bolttetőzet a templom körüli teret megnövelte, teraszszerűen kiszélesítette. Körötte az alacsony, mellvédszerű falfalazás, a pártafal (attika) az északi kő támfallal együtt ezt mintegy keretezte és lezárta.

A mellvéden álló, a paksi katolikusok hitéletében fontos szerepet betöltő Szent Vendel, a pásztorok és földművesek, a város biztonságát védő Szent Flórián, a tűzoltók, és Nepomuki Szent János, a molnárok védőszentjének színes, festett szobrai és egy kőkereszt erősíti a templom környékének szakrális hangulatát. A barokk szobrok ódon szépsége Móser Zoltán fotó-

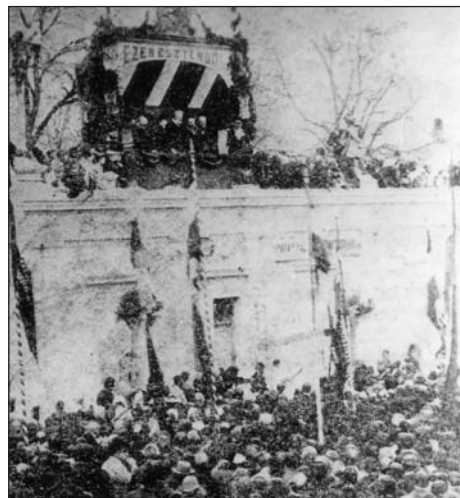
művészt is megragadta, aki az *Ágak és gyökerek* című kötetében örökítette meg őket. (Több más paksi tájfényképpel együtt Mósernek ez a kötet tartalmaz fotográfiákat városunkból.)

A szobrok a közhiedelemmel (és Börtsök véleményével) ellentétben nem a régi katolikus templomból kerültek a mellvédre. A mai templom 1901-ben történt építése előtt készített képeslapok is bizonyítják, mint például a legrégebbi, a millenniumi díszünnepség 1886-ban készített fényképe, ahol már a mellvéden állnak (az archív felvétel miatt elmosódottan, de kivehető), de más, a Fő teret vagy a Bazársort ábrázoló felvételeken is ott láthatók. A kereszt és a szobrok eredetileg a templom körüli temetőben álltak, később, a temető megszüntetése után a templom főbejárata előtti téren, és a boltsor felépítése után kerültek a főpárkány fölé.

Az üzletsor kialakítása anno felgyorsította a korszerűbb városközpont kialakulását, jótékonyan hatott a piac forgalmára és viszont, a hetipiacok számottevően megnövelték üzleteinek a forgalmát.

A Bazársor környéke, fölötté a terasszal, az én generációm számára ifjúságunk színes, napjaink szóhasználatával élve multifunkciós tere volt. Kereskedelmi központ: forgalmas üzletek, Paks és a környékbeli falvak számára hetente kétszer nyüzsgő piac, ahol a *túsóféliek*, a piaci révbe érkező kishajó kofáinak áruja számottevően szélesítették a kínálatot. Itt volt taxi- és buszmegálló, cukrászda, mozi, szálloda, étterem és kocsmá. Kinek-kinek ízlése és pénztárcája szerint. A fák alatt örökös játszótérek a közeli fiúiskola tanulóinak: a *snúrozás* és a *mincezés* legalkalmasabb helye, egész csapatok fogadtak egymással a győzelemre.

(Folytatás a következő oldalon)

(Folytatás az előző oldalról)

Az esti félhomályban izgalmas találkahely, vasárnaponként sétatér, és a mellvédről megfigyelési pont, ahonnan szemügyre lehetett venni a Fő utcán korzózó embereket, ki kívül sétál, van-e új ruhája.

„Az egész üzlet sor kiképzése ízléses, a XIX. század közepének tartózkodó boltkiképzésére helyben egyedülálló. Az országban is ritka szép példa... Ez az ízléses boltsor jó példát szolgáltat annak bemutatására, hogy a városnak eme, az üzleti élet szempontjából fontos pontján, a múlt építészete milyen kiváló tudott létrehozni. Városképi fontossága miatt FELTÉTLENÜL FENNTARTANDÓ” – zárta a Bazársorról szóló leírását Börtsök.

Hajdan a Bazársor és környéke a város központja volt. Ám őszinte sajnálatunkra, mára mindez (a fiatalságunkkal együtt) visszavonhatatlanul elveszett. Az okokat s az idevezető utat jól ismerjük, tiltakozni nem logikus, nem is érdemes: a lakosság számának növekedése, a kereskedelem szerkezetének átalakulása új városközpont kialakulását eredményezte.

Csak halkán sóhajtunk: a fejlődés ára...

Forrás: Paksi Közlöny, 1882. április 1. 10. sz. 3. o. in: Beregyei Miklós: Paks sajtótörténete 1. Régi paksi lapok. Paks, 2011.43. o.; Börtsök László: Paks műemléki és városképi vizsgálata. Városepítési Tervező Vállalat, 1950. (Kézirat másolata); Dr. Németh Imre: A paksi római katolikus egyházközség és plébánia története. Paks, 1978. (Kézirat másolata); Dr. Németh Imre: Bazársor. Paksi Hírnök, I/23. sz. 1990. november 7. 2. o.; Móser Zoltán: Ágak és gyökerek. Kairosz Kiadó, 2002. A képeslap Dr. Hanol János gyűjteményéből származik, 1899-ben futott, Rosenbaum Ignác kiadása. A millenniumi ünnepség fotója a Városunk: Paks c. helytörténeti tankönyvem illusztrációja (66.o.). A képek digitalizálását Nikl Zoltán végezte.

Kernné Magda Irén

Az internet egyre nagyobb teret ad a költőknek

1964 óta József Attila születésnapján országsszerte számos programmal ünnepelnek: Budapesten április 11-én 96 költő olvasta fel verseit a Thália Színház Mikroszkóp színpadán a második versmaratonon, míg a költészet napja alkalmából Hévízen József Attila összes versének felolvasásával vállalkoztak Guinness-rekord kísérletre. Pakson szintén versekkel emlékeztek meg az írott szó szépségéről és a magyar irodalom óriásairól. Paks összes általános iskoláját képviselve 25 diák vett részt a Bezerédj Általános Iskolában rendezett városi szavalóversenyen. Három korosztályra bontva XX. és XXI. századi költők verseit adták elő az ifjú verskedvelők. Az ítések között Hajdú János polgármester, Hefner Erika, a Csengey Dénes Kulturális Központ igazgatója, valamint Radnai Teréz, a Mozaik Kiadó területi képviselője foglalt helyet. A legtehetségesebb szavalók a zsűri döntése alapján könyvjutalomban részesültek.

Paksi tollforgatók beszéltek az irodalomról a költészet napján rendezett kerekasztal-beszélgetésen a Pákolitz István

Városi Könyvtárban. Az est háziasszonya Tell Edit alpolgármester volt. A program vendége volt Bese Dóra, a már saját mesekönyvvel is büszkélkedő Fodor Veronika, a Paksról elszármazott többkötetes író, Suhai Pál, valamint a szintén többkötetes szerzőpáros: László-Kovács Gyula és Acsádi Rozália. Utóbbi úgy véli, a kortárs költők bemutatkozására soha nem volt még ennyi lehetőség, mint manapság, tekintve, hogy a digitális eszközök segítségével ma már bárki bármit továbbadhat, megjeleníthet, kapcsolatot teremthet olvasóival vagy akár az író társakkal. A költő hozzátette, annak ellenére, hogy a mai fiatalokat rengeteg impulzus éri, egyre többen válnak újra olvasó, műértő közönséggé. A fiatal szárnypróbálgató Bese Dóra már általános iskolás kora óta ír verseket, a Pécsi Tudományegyetemen végzett magyar-esztétika szakon, költeményei eddig helyi antológiákban kaptak helyet. A versek mellett a zene szerelmese is, saját dalaiból is ízelítőt adott a kerekasztal-beszélgetésen. Dóra elárulta, nem csupán szabadidejében hódol a művészetek-

nek, az ESZI kollégiumban diákoknak szervezett kreatív írás szakkört.

A költészet napi program keretében a Csengey Dénes Kulturális Központ nagyklubjában a zentai Mécsvirág együttes műsora után a ház által meghirdetett vers-filmkészítő pályázat eredményhirdetése következett. A pályázat győztese Hatvani Szabolcs lett, aki paksi képekkel festette alá S. Nagy István *Ez itt az én hazám* című művét. Az alkotó elárulta, a film készítésekor fő szempont volt, hogy kerülje a közhelyeket és a jól ismert helyszíneket új színben, új szempontból megvilágítva mutassa be. A pályázat második helyezettje Lános Dávid lett, a harmadik pedig Wollner Pál, a díjakat a zsűri elnöke, Hajdú János polgármester adta át. A költészet napi ünnepség a hatvan szerző írásait felvonultató *Verselő Antológia 2011* című kötet bemutatójával folytatódott. A Komáromi János által szerkesztett kiadvány hazai és határon túli szerzők művei számára is helyet adott. Az alkotók közül 18-an részt is vettek a paksi ünnepségen. *Matus Dóra*

Megőrizve az utókornak

Sokak számára ismerős a szituáció, amikor egy-egy családi esemény alkalmával az asztal közepére kerülnek régi fotográfiák és elkezdődik a nosztalgizálás: a gyerekek faggatják a nagyszülőket, akik csillogó szemmel elevenítik fel fiatalságuk eseményeit. A beszélgetés közben gyakorta terelődik a szó olyan személyekre, helyszínekre, amelyek az ifjúság számára teljesen ismeretlenek, semmilyen vizuális élményhez nem köthetők. A múltban kutakodóknak nagy segítség egy nemrég indult civil kezdeményezés. Az egyik ismert közösségi portálon, a facebookon bejegyzett *Paksi Képek* ismerősei megismerhetik a település egykori arcát és a város átforgalmódását a gyűjtemény segítségével. A képekből többek között az is kiderül, hogyan nézett ki az egykori gesztenyefás főutca vagy a zsinagóga, amiről többen nem is tudják, hogy a mai könyvtár épülete. Az oldalt február végén hozta létre anonimitást kérő szerkesztője, és kevesebb mint két hónap alatt több mint 1300 ismerőssel gazdagodott a felület. Az oldalon kiemelkedő az aktivitás, naponként 300-400 látogató jelentkezik be és általában 20-25 újabb csat-

Lottóhúzás Pakson, a Petőfi utcai kultúrházban. A Paksi Képeken közzétett fotó Papp Sándor gyűjteményéből származik.

lakozási kérés érkezik, számolt be lapunknak a szerkesztő. A nagy érdeklődés nem csoda, hiszen van, aki régi katonatársát, messzire elszármazott iskolatársát leli fel a régi fotókon, jót nevet azon, hogy milyen volt a frizurája a '76-os ballagási fotókon, vagy éppen annak a ma már nem is létező üzletnek a homlokzatát látja viszont, ahol élete első Tesla lemezjátszóját vette. Az archív gyűjtemény gondozója elárulta, ezer szállal kötődik Pakshoz: itt született a valamikori szülőotthonban és felmenői is innen származnak, ezért is tartja fontosnak, hogy régi képek digitalizálásával megőrizze a szülőhelyéről készült fotókat az utókornak. Az oldal indulásakor elsősorban saját fényképeit használta fel, de immár külföldről is küldenek neki felirattal, magyarázattal ellátott archív felvételeket. Ezek a kiegészítések rendkívül fontosak, hiszen nélkülük továbbra is rejtve maradhat a kép tartalma azok számára, akik nem ismerik a rajta szereplő helyszíneket vagy személyeket. – Az emlék, ha csak a képzeletben él, könnyen elvész, ezért nagyon fontosnak tartom, hogy megmentjük múltunk hiteles tanúit – árulta el a szerkesztő. Aki ellátogat a Paksi Képek kezdeményezés oldalára, válogatott fotókat talál az egykori laktanyáról, a régi konzervgyárról, az atom-

erőmű építéséről, paksi képeslapokból, valamint portrékat paksi emberekről, meghitt családi pillanatokról. – Még kapáltam szőlőt ott, ahol ma tízemeletes ház áll, emlékszem a cigányputrikra, amelyek helyén ma a város egyik legfrekvenciáltabb lakóövezete, a Puskás Tivadar utca és környéke található. Emlékszem, amikor katonák masíroztak nap mint nap a Barátság úton, és főként emlékszem a konzervgyárra, amely valaha meghatározó szerepet töltött be a régió életében – idéz vissza

néhány olyan helyi eseményt a Paksi Képek szerkesztője, amelyeknek szemtanúi bizonyára jó néhányan nem lehettünk, viszont most, hogy az eddigi magángyűjtemények közkinccsé váltak, bárki megszemlélheti őket. A családi fotográfiák révén talán rég elfeledett rokoni szájakat, ismerősöket is fellelhetünk. A képtár azért a facebookon kapott helyet, mert a felület egyszerűen kezelhető, bárki működhet szerkesztőként, tölthet fel fotót, szöveget, illetve kommentálhatja mások képeit, írásait. Ráadásul a világ bármely pontjáról, így a Paksról elszármazottak is könnyen szemlélhetik, bővíthetik azt, mondja az oldal szerkesztője. A gazdag archív gyűjtemény mellett, amelyet bárki tovább gyarapíthat saját családi relikviáival, most fotópályázat is indul, aminek keretében olyan fényképeket várnak, amelyek az egykori felvételek mai helyszíneit örökítik meg. A régi és új fotók összedolgozása után ezek a pályaművek is fellelnek a Paksi Képek oldalára, így segítve a régi helyszínek beazonosítását és örömet okozva ezzel nem csupán a jelenlegi, de a jövő generációi számára is.

Matus Dóra

Munkások a téglagyárban. A fotót Gungl Ildikó osztotta meg a kezdeményezés oldalán.

HOSSZAS ELŐKÉSZÍTÉS UTÁN SZINTÉN IDÉN INDUL a helyi digitális gyűjtemény kiépítése. A *Paksi Digitális Archívum* (PDA) komplex módon fogja össze számos intézmény (könyvtár, képtár, múzeum, tévé, rádió, újságok, atomerőmű, levéltár) helytörténeti értékkel bíró képi, videó- és hanganyagait, illetve a papíron rendelkezésre álló dokumentumok tartalmát, hogy szabványos, digitális formában őrizze meg azokat az utókor számára. A digitalizálás elkerülhetetlen, mivel a régi adathordozókon tárolt filmek, fotók az idő előrehaladtával használhatatlanná válnak, mondta el Pálmai István, a projekt koordinátora. Hozzátette, az atomerőmű révén a magyar ipartörténet egyik fontos korszaka kötődik Pakshoz, és ez komoly hatást is gyakorolt a város életére, arculatára, ezek emlékeinek megőrzése alapvetően szükségszerű. A jelenleg szétszórtan fellelhető helytörténeti emlékeket korszerű technológiával feldolgozva gyűjtik egy csokorba, tehát a projekt eredményeként mindent egy helyen lelhet majd fel az érdeklődő közönség. A projekt első eredményeit már december 14-től megszemlélheti a lakosság. A PDA a Paksi Képek törekvéseihez hasonlóan egyebek mellett közösségi funkcióit is betölt majd, ugyanis ennek felületére is bárki beküldheti majd saját alkotásait, fotóit, amelyekből helytörténeti relevanciája alapján egy szerkesztőbizottság válogat. Pálmai István elárulta, hasonlóan nagyszabású, kisvárosban fellelhető digitális archívumról Magyarországon nincs tudomása.

Jó napot, mi újság?

Cigánymissziót végez az egykori rendőr

Volt rendőr, biztonsági vezető, most a DC Dunakom egyik részlegét vezeti Cseh Tamás. Munkáját mindig becsületesen, teljes odaadással végzi, ahogyan azt szüleitől megtanulta. Három gyermekének szeretné továbbadni ezt az útravalót, de úgy érzi, neki nagyobb a felelőssége, ezért feleségével, akit egy csodálatos ajándéknak tekint, cigánymissziót végeznek.

Hatéves volt, amikor a városba költöztek, azóta olyan mély gyökereket eresztett, hogy semmi másnak nem nevezné magát, mint paksinak. Középiskolás korában határozta el, hogy nem a szülei által neki szánt hivatások – régész vagy újságíró – közül választ, hanem rendőr lesz. Családcentrikus mivolta a rendőrtisztai főiskola „újonc” hallgatójaként is azt mondatta vele, hogy útlevelelkező szeretne lenni, ám amikor betévedt egy kábítószer-problémával foglalkozó diákkörbe, azonnal ráébredt, hogy mi az útja. Olyannyira megtalálta a helyét, hogy – bár ez akkor még nem volt legális – elkezdett dolgozni és a 70 százalékos hiányzási átlagával sikerült kiírni magát a nappali tagozatról. Nem csak kábítószerügyekkel foglalkozott, dolgozott fedett nyomozóként is, ami azt jelenti, hogy volt egy másik személyazonossága, és egy abszolút nem veszélytelen élete, ám ő soha nem érezte, hogy otthagyná a fogát. 1995-ben került haza, s töltött szavai szerint csodálatos éveket a paksi kapitányságon. Az akkori rendőri vezetők azt mondták, akkor foglalkozhat a droggal, ha bebizonyítja, hogy jelen van. A valóság őt igazolta, így ez lett a szakterülete, beleértve a bűnmegelőzést is. Mivel korábban ezzel senki nem foglalkozott, olyan volt, mintha „egy aratni való rét várta volna, ahol senki nem vágott még egy kaszavágásnyit sem”. Annak, hogy 2003-ban leszerelt, két oka volt. Egyik a pénz, addigra már háromgyermekes családapa volt. Másrészt úgy érezte, eljött a pillanat, amikor már az odaadás, amivel a munkáját végezte, lanyhult. Abban, hogy féléggőzel dolgozzon, a megélhetésért pedig valami másodállást vállaljon, az otthonról hozott erkölcsi értékek gátolták meg. Az új feladat, a biztonsági vezetői állás a Westelnél 2007-ig tartott, amit kétévnyi alkalmi munkás időszak követett. Tamás – vagy ahogyan mindenki nevezi Csété – volt banknál biztonsági oktató, krav maga-instruktor, tolmács. Amikor Hajdú János városrendnökknek hívta, úgy érezte, rá van szabva a poszt, s amikor

Fotó: Boboi István

2009 áprilisában hozzáfogott, egy sor saját ötlettel egészítette ki a kapott feladatokat. Ő maga nem érezte a korábbiaknál alávalóbbnak, de mások szemében látta ezt a gondolatot. Mint mondja, úgy gondolta, hogy az álmaid így is elérhetők, nem kell hozzá csuda magas beosztás. Kapocsnak tartotta magát a város lakói és a döntéshozók között, ő volt az, aki a legapróbb dolgokkal is igyekezett foglalkozni. Akkori munkájának eredményeire, még ha azok nem is olyan nagy horderejűek, ma is büszke. A megjegyzésre, hogy az eredményeket jelzi a Puskás János ügyvezetőtől érkezett felkérés a DC Dunakom Kft. részlegvezetői posztra, netvetve jegyzi meg, hogy a kettő között volt egy pécsi kitérő, amit kalandvágyának tulajdonít. – Nagyon fájt elmenni, még magam sem értem magamat, de most száz százalékban tudom hasznosítani az ott szerzett tapasztalatokat – árulja el. Az azóta tönkrement Elcoteq biztonsági vezetőjeként szigorúan profitorientált versenykörnyezetben dolgozott, emberek sorsáról döntött nap mint nap, és amíg városrendnökként egy rendszer legvégén volt, Pécsen pedig a leg-tetején. A cég még dübörgött, amikor a szavai szerint a város iránti örök szerelmének és kalandvágyának köszönhetően igent mondott a paksi felkérésre, de a süllyedő hajót már mentőcsónakon hagyta el, mondja tréfásan. Azt is hozzáteszi, hogy ezúttal is, mint életében sokszor, melléállt a szerencse is. A DC Dunakomnál olyan kollektíva fogadta, amire nem számított, és amiért nagyon hálás. Egy jól működő rendszert örökölt, amit dinamizmussal szeretne megtölteni, új irányokkal gazdagítani.

Szerencsését – hívó emberként – Istentől eredőnek tartja, de úgy gondolja, tenni is kell érte. Csétére nem jellemző, hogy ölbe tett kézzel várná a szerencsét. A család és munka mellett például képezi magát. Angolul tanul és furulyázni. Utóbbit azért, mert Bianka lánya furulyázott. Miután abbahagyta, évekig kerülgették a feleslegessé vált hangszert és tankönyvet, mígnem majd’ 38 évesen megtanult kottát olvasni, mert – mint mondja – a zene csodálatos dolog. Cigányul is megtanult, igaz, teljesen más okból. Feleségével, Annamarival cigány gyerekeknek tartanak Pakson is, Faddon is foglalkozásokat. Zenés, táncos bibliaórákról van szó, meg korrepetálásról. Tamás szülei nem hívó emberek, bár véleménye szerint e nélkül vallanak olyan értékeket, hogy „bármelyik templomban prédikálhatnának”, ő viszont középiskolásként ráébredt hívó mivoltára, és mára megtalálta a hozzátartozó közösséget is. Feleségével az Élő szó gyülekezetbe járnak Tengelicre. – A nejem csodálatos, ő egy ajándék, őt nem lehet pótolni – fogalmaz mindenféle kertetés nélkül. Mint mondja, 1996-ban házasodtak, de ő 16 éves kora óta szerelmes Annamariba, aki ezt másfél évvel később „vette észre”. Diákszínpadra jártak együtt, ő volt a királylány, Tamás a királyfi. . .

– Csodálatos dolog a házasság, mindenkinek ajánlom – jelenti ki Tamás. – Én mindig haza tudtam érní, és mindig el tudtam onnan rugaszkodni – foglalja össze a lényegét. Így volt ez akkor is, amikor rendőrként dolgozott, álnéven élt, és amikor elment otthonról reggel, és nem tudta megmondani, mikor érkezik.

Ma már három gyermeket – egy 15 és 10 éves lányt és egy 13 éves fiút – nevelnek. Tamás nekik szeretné továbbadni azt az útravalót, amit szüleitől kapott. A kérdésre, hogy a munka és család mellett miért tartja fontosnak, hogy cigánymissziót végezzen, azt mondja, úgy érzi, felelőssége van abban, hogy ennek a kisebbségnek milyen lesz a sorsa. – Nem tudom megmagyarázni az eredőjét, de egyszer csak rádöbentem, hogy nekem több a felelősségem, mint az, hogy befizessem az adót – fogalmaz. Látványos sikerekre nem számít, mert úgy gondolja, hogy eredmény az, ha nem csattant el egy pofon, nem telik lógással egy iskolai nap. Összegzésül elárulja, abszolút boldog ember. Ilyen családdal, barátokkal, munkatársakkal, és egy ilyen városban, mint Paks, más nem is lehetne, fogalmaz. *Vida Tünde*

Sport

Bravúros kupaezüst

Az Atomerőmű SE férfi kosárlabdacsapata a Szolnokon rendezett Magyar Kupa-döntőben nagyon jó teljesítményt nyújtva a második helyet szerezte meg. A bajnokság alapszakasz-küzdelmeinek végeztével került sor a Tisza partján a négyes döntőre, melyről – az ASE-nak köszönhetően – a legjobb csapatok közül csak az alapszakasz-győztes Falco hiányzott. A sorsolás szeszélye folytán az elődöntőben sikerült elkerülni a házigazda Olaj gárdáját, de a Braniszlav Dzunics irányította Albacomp győzelmére is többen fogadtak volna, mint a paksi csapatéra. Lorenzo és Nick Williams két kihagyott bajnoki mérkőzés után, ha nem is teljesen egészségesen, de vállalta a játékot. Szerencsére Vojvodák a feldobás után nem esélylatolgatással foglalkoztak, hanem rögtön az elején megszörták a fehérvári kosarat. Szinte a harmadik negyed végéig tartotta az ASE tíz pont körüli előnyét, rendre visszaverve az Alba felzárkózási kísérleteit. Az utolsó felvonásban aztán felforrósodtak a kedélyek, néhány véleményes ítélet után a legrosszabbkor, az utolsó percben vette át a vezetést a Székesfehérvár. Három másodperccel a vége előtt azonban Zo Williamsnak helyén volt az esze és a szíve, az ASE javára megítélt három büntetődobásból az első kettőt értékesítette, míg a harmadikat a palánkra dobta. Így az Albának már nem maradt ideje a támadásra, a saját térfelükről rádobott labda pedig elkerülte a paksi gyűrűt. Az Atomerőmű csapata 82-81-re győzött, és bejutott a döntőbe. A másik ágon a házigazda Szolnok 88-76-ra nyert a Körmend ellen, így hűsvéthétfőn a Körmend az Albacomppal meccselt a bronzéremért, míg a paksi fiúk a Szolnokkal mérkőztek az aranyéremért.

A döntőnek többen is kisebb-nagyobb sérüléssel vágtak neki, a két Williamsen kívül Vojvoda boka-, Körtélyesi pedig csípőbántalmakkal lépett pályára. A mérkőzés első felében egyik csapat sem tudott jelentősebb előnyre szertenni, húsz perc játék után 43-43 állt az eredményjelzőn. A harmadik negyed közepéig együtt haladtak a csapatok, amikor jött egy ASE-rövidzárlat, amit a Szolnok kegyetlenül ki is használt. Öt perc alatt 13 ponttal meglépett az Olaj, de az utolsó percben Frost és Körtélyesi kosaraival tízen belülre jött vissza a piros-kék társaság. Az utolsó felvonásban mindent beleadott a Gutierrez-legénység, a 38. percben Lorenzo Williams büntetőjével három pontra, 75-72-re felzárkózott a paksi csapat, de a hátralévő két perc sajnós már nem csak a játékosokról szólt. Timothy Frost ellen Horváth Ákos szabálytalankodott a szolnoki palánk alatt, de ASE-büntető helyett a tovább folyó akcióban Kovács Ákos ellen ítélték szabálytalanságot. Ezzel az ASE irányítója kipontozódott, és mivel megjegyzést fűzött a bírói ítélethez, csapata ellen technikai büntetőt ítélték. Az utolsó percben is volt lehetőség a felzárkózásra, Vojvoda büntetőivel négy pontra feljött a Paks, de a Nick Williams és Gutierrez vezetőedző ellen megítélt technikai büntetőkkel még ezt a lehetőséget is lenullázta a bírói hármás. A végén hazai pályán 85-75-re nyert a Szolnok a küzdeni tudásból jellesre vizsgáló ASE ellen.

Gutierrez Garcia Enrique vezetőedző:

– Február elején lett a csapat edzője. Ha akkor azt mondják Önnek, hogy a Magyar Kupa döntőjéig jutnak, elhítte volna?

– Igen, hiszen ez egy jó csapat, kilátás volt rá, hogy eljuttunk idáig. Nem volt egyszerű, voltak problémák. Lorenzo és Nick Williams az utolsó meccsek előtti tizből csak két napon tudott edzeni, Vojvoda Dávidnak a bokája sérült az elődöntőben, Körtélyesi Gergő a csípője miatt nem tudott rendszeresen játszani a döntőben. Ennek ellenére a játékosok végigjátszották a meccsüket, küzdöttek a győzelemért, de így nehéz volt.

– A döntő mérkőzés játékvezetői ítéleteiről hogyan vélekedik?

– A Szolnok győzelme igazságos győzelem volt, hiszen jobban játszottak. A sportban, ha egy csapat nem győz, annak lehet, hogy több tanulsága van, mintha győzne. Néha vannak meglepetések. Az utolsó negyedben a Nicknek és Ákosnak kiosztott technikaiak szörnyű döntések voltak.

– A rájátszásban már lesz videóbíró, mit vár tőle?

– Hasznos lesz, de a bíróktól függetlenül kell teljesítenünk.

Nick Williams

– A döntőben jobban teljesítettél, mint az elődöntőben.

– Hiányoztam egy hetet a sérülésem miatt. Ekkora kihagyásnál idő kell, hogy újra hozzam a formám. A kondícióm nem volt az igazi és nehéz volt lépést tartani, a lábaim fáradtak voltak. A Szolnok ellen már jobban tudtam teljesíteni, mint az előző napon a székesfehérváriak ellen. A rájátszásban, a Körmend ellen már 100%-osan szeretnék játszani.

– Mennyire volt nagy a nyomás a bírói döntések miatt?

– Úgy gondolom, a legnagyobb probléma a harmadik negyedbeli játékunk volt. 13 pontos hátrányt nehéz volt 4 pontra felhozni, keményen harcolnunk kellett, hogy esélyünk

legyen az utolsó percekben. Két technikai hiba, egy szándékos hiba, eladott labdák, ezek miatt végül esélytelen volt, hogy nyerjünk.

Kovács Ákos:

– Melyik meccs volt a nehezebb?

– A Szolnok elleni annyival volt nehezebb, hogy ők hazai pályán voltak, az Alba pedig ugyanúgy vendég volt, mint mi.

– Sokan kíváncsiak, mit mondtál a bírónak, amiért technikai büntetést ítélték ellened?

– Semmi olyat, amiért technikait kellett volna adni. Nem szidtam a bírót, nem káromkodtam, az előző szituációt reklamáltam. Látványos fault volt ellenünk, nem kellett volna elnézni!

– Jó eredmény ez az ezüst?

– A kupaszerepléssel összességében elégedettek lehetünk, senki sem gondolta, hogy idáig el tudunk jutni. Nem lógtunk ki a mezőnyből, ebből tudunk majd építkezni a rájátszásban is.

Kámán Tamás

– Milyen elvárásokkal vágtál neki a négyes döntőnek?

– Úgy mentem Szolnokra, hogy ha a két Williams nélkül sikerült legyőzni az Albát, akkor velük miért ne sikerülne.

– Az be is jött, a Szolnok ellen mi döntött?

– A harmadik negyedben volt egy rövidzárlatunk, ami megpecsételte a sorsunkat. Utána is nagyot küzdött a csapat, vissza is jöttünk pár pontra, de akkor már hibák is becsúsztak, sok büntetőt rontottunk. A Williamsek nem voltak 100%-os állapotban, Vojvoda bokája, Körte csípője volt sérült, és ennek ellenére is jól harcolt a csapat. Volt keresnivalónk a pályán! Szerintem hamarosan már értékelni fogjuk ezt a sikert.

Kovács József

Fotó: Molnár Gyula

VERETLENÜL VÍVTA MEG utolsó két bajnokiját, így megerősítette 8. pozícióját az MVM Paks OTP Bank Ligában szereplő labdarúgócsapata. Kis Károly fiai a 23. játéknapon Éger és Hrepka góljával 2:1-re győztek Diósgyőrben, majd a legutóbbi fordulóban a Fehérvári úti stadionban a tabella első helyezettjével, a Debrecenel játszottak 0:0-s döntetlent. Az első osztályú egyet következő két meccsét Pécsset (április 21-én), majd hazai környezetben a Budapest Honvéd ellen (április 27-én) vívja.

Továbbra is a kettősség jellemzi a Paksi FC II. NB II-ben szereplő labdarúgócsapatának

tavaszi teljesítményét. Lengyel Ferenc egylete a Nyugati csoport legutóbbi két játéknapján előbb bravúrral 1:0-ra győzött idegenben a Kaposvölgye-Nagyberki ellen, majd hazai pályán 3:0-ra kikapott a sereghajtó Pálhalma-Dunaújvárostól. A 15 csapatos mezőnyben a Paksi FC II. 24 forduló követően 27 ponttal a 11. helyen áll. A zöld-fehérek legközelebb április 21-én 17 órakor a listavezető MTK otthonában, a Hidegkúti Stadionban lépnek pályára, majd ezt követően szintén utazik a gárda, április utolsó hétvégéjén Veszprém-ben játszanak a Lengyel-tanítványok. *röné*

Fotó: www.paksfc.hu

Az év utánpótlás-játékosa

Lakatos Gergő lett a Lazók Albert-díj idei jutalmazottja, vagyis a Paksi FC „Év Utánpótlás-játékosa”. A 19 éves labdarúgó kisgyermek kora óta futballozik, kezdetben a Kalocsai Méhecskék, majd a Kalocsa korosztályos együtteseiben. A Paksi FC kötelékéhez 2007 óta tartozik, azóta Jenei Ferenc, Osztermájer Gábor és Gracza Tibor csapataiban pallérozódik, sőt kétszer már az MVM Paks NB I-es gárdájának mezét is magára öltötte. – Nagy megtiszteltetés számomra ez a díj, valamint az is, hogy felkészülési mérkőzéseken Kis Károly

alakatában játszhattam. Belső védő a posztom, így nagy élmény volt Éger László, Gévay Zsolt vagy Eppel Márton mellett futballozni, ők is sokat segítettek nekem. Jelenleg még hétről hétre az U19-es NB II-es bajnokságban játszom. A szerződéseim nyáron lejár, de maradnék, mivel minden vágyam, hogy Pakson NB I-es felnőtt játékos legyek – fogalmazott a kitüntetett. Gergőt családja mindenben támogatja, a fiatal tehetség idén eretszégizik az I. István Szakképző Iskolában és a következő tanévben technikumba jelentkezik. *efgé*

Harc a négy közé jutásért

Az ASE NB I-es férfi kosárlabdacsapata a bajnoki rájátszás első körében a Körmenddel csapataival küzd a négy közé jutásért. A három győzelemig tartó párharc első összecsapásán hosszabbítás után: Körmennd–ASE 105-101. A második mérkőzésen: ASE–Körmennd 86-80. A harmadik mérkőzést lapunk megjelenésének napján játsszák a felek.

Fotó: Molnár Gyula

AZ ASE UTÁNPÓTLÁSKORÚ KOSARAS LÁNYAI a tavaszi szünetben Bécsben léptek pályára. A Húsvéti Nyuszi Kupán 22 ország több mint négyezer kosárlabdázója találkozott. A paksi különítmény Hangyási Eszter vezetésével három korcsoportban indult a tornán. A legfiatalabbak, az U12-esek Hirth Judit irányításával ismerkedtek a nemzetközi mezőnyvel. Az U14-esek Hangyási Eszter és Pálfi Katalin irányításával az előkelő harmadik helyen zárták a csoportküzdelmeket. Az U16-os lányok érték el a legjobb eredményt, 38 csapat között Hangyási Eszter a harmadik helyig vezette a paksi és szekszárdi játékosokból álló társaságot. *-joko-*

Elindult a vitorlás szezon

A vitorlás szezon március végén hagyományosan Agárdon kezdődött Op és Kalóz osztályban, ahol az Atomerőmű Sportegyesület szakcsoportja Stadler Csaba és Kemenes László irányításával képviseltette magát. A megmérettetés első napján a viharos erjú szélben csak két futamot indítottak, itt az atomosok közül Újvári Dénes mindkétyszer elsőként, míg Stadler Csaba mindkétyszer másodikként haladt át a célvonalon. Másnap a havazás miatt nem rendeztek újabb futamokat, így Újvári Dénes maradt hajóosztálya első, Stadler Csaba pedig kategóriája második helyezette.

– Céljaink 2012-ben sem változtak – fogalmazott László Zoltán, az Atomerőmű SE vitorlás szakcsoportjának (ASE VSC) vezetője. – Töretlen az érdeklődés a vitorlázás iránt utánpótlás és felnőtt korosztályban egyaránt. A szezonban szeretnénk minél több versenyen részt venni. Saját rendezésű

A húszéves Koloska kikötő egykor.

versenyeink idén az Atom, a Burgmann, a Paks, az Artesz és a Dolphin-ob. Ezeket a versenyeket Kalóz, Optimist, Laser és Finn dingi osztályokban írjuk ki, ezen kívül lesz az országos bajnokság a nagyhajós osztályban. Szeretnénk sikeresen szerepelni az őszi iparági vitorlástalálkozón is Alsóörsön – tette hozzá László Zoltán. Az ASE VSC fő bázisa Balatonfüreden

található, a Koloska kikötő idén húszéves, amit méltóképp ünnepelelnék. A Koloska száz nagyhajó befogadására alkalmas, a kapacitás duplájára bővítése csak távlati tervekben szerepel. Épületének felújítását ellenben ez év őszén kezdenék szálláshelyek kialakításával. Ez többek közt megkönnyítené a vitorlástáborok és edzések lebonyolítását is. *Faller G.*

Pupp Réka ezüstérmes lett Tverben

Az oroszországi Tverben rendezett ifjúsági Európa-kupa viadalon Pupp Réka, az ASE 44 kilogrammos dzsúdósa a dobogó második fokára állhatott fel. A 44 kilogrammos súlycsoportban tizenketten mérlegeltek, köztük kilenc orosz versenyző. Réka az első körben bírói döntéssel győzött, a negyeddöntőben és az elődöntőben ipponnal nyert. A döntőben az orosz bajnokot bírói döntéssel látták nála jobbnak. Pupp Réka a zágrábi első helyezés után ezúttal egy értékes ezüstérmel gazdagodott.

A TEIT

kalocsai látogatóközpont
(Szent István király út 35.)

nyitva tartása:

H-Cs: 8-16, P: 8-12 óráig,
Ebédszünet: 12-13 óráig

Torna- és alapszakaszgyőzelem

Az országos fiú kadett kosárlabda-bajnokság (U16) alapszakaszának legjobb négy csapata játszott körmérkőzéses tornát Pakson. Az ASE várakozáson felül szerepelt, és három győzelemmel az első helyen végzett. Első nap: ASE-Viharsarki Farkasok 63-51, majd ASE-Falco 65-58. A második nap az ugyancsak veretlen Vasas ellen játszottak Nagy Gábor tanítványai, és óriási küzde-

lemben 92-80-ra nyertek, ami azt jelentette, hogy nem csak a tornát, hanem az alapszakaszt is megnyerték. Ez a négy csapat kiemeltként az országos döntőben már csak az elődöntőben tud először találkozni, amelyet idén már direkt kieséses rendszerben bonyolítanak le. Az ASE ellenfele az országos döntőben a négy közé jutásért a MAFC „A” együttese lesz. *(joko)*

REMEKÜL SZEREPELT A PAKSI FC U11-es labdarúgócsapata a második alkalommal megrendezett Atompillér Kupán. A megmérettetésre négy gárda érkezett, a Paksi Sportegyesület műfüves pályáján körmérkőzéseket követően dőltek el a végső helyezések. A tornán a Nagymányok végzett a negyedik helyen, az Atomerőmű SE lett a harmadik, másodikként a Gyöngyös zárt, míg az aranyérmes veretlen házigazda Paksi FC játékosai nyakába akasztották, és a zöld-fehérek vehették át az Atompillér Kupát. Az esemény végén különdíjak is gazdára találtak.

Gyűjtsd a kilométereket!

Fotó: Molnár Gyula

A Gyűjtsd a kilométereket! programot 2006-ban indította útjára a Paksi Sportegyesület és az Atomerőmű Sportegyesület szabadidősport szakosztálya. A kezdetekkor még ötpórbát teljesíthettek a résztvevők, a többnapos sorozat futásból,

úszásból, kerékpározásból, evezésből és gyaloglásból állt. 2009-től nem csak a próbák száma, a távok is csökkentek, idén közel 4 km futás az Ürgemezőn, Tengelicig tartó kerékpározás, úszás a tanuszodában, oda-vissza gyalog téve meg az utat – ez várt a jelentkezőkre, akik nem először gyűjtötték a kilométereket.

– Egyszer belekóstoltam ebbe a sorozatba, és azóta minden alkalommal itt vagyok. Nekem különleges felkészülést nem igényel a penzumok leküzdése – árulta el Kővári István. A program a hagyományokhoz híven közös ebéddel zárult. A résztvevők apró ajándékokat, kerékpáros kiegészítőket, sapkát, pólót vehettek át teljesítményük jutalmaként. *efgé*

Életmentésből jeles

Láncfűrész által okozott artériás vérzés, felkartörés, gerincsérült motoros, epilepsziás roham és fulladásos újraélesztés: ez nem a havi baleseti statisztika, hanem azoknak a feladatoknak egy része, amelyekkel a városi elsősegélynyújtó versenyen kellett megbirkózniuk a nevezőknek. Negyvenharmadik alkalommal szervezte meg a Vöröskereszt paksi szervezete a felmenő jellegű városi megméretést általános és középiskolás tanulók, valamint 18 év feletti indulók számára. Minden korosztályban nagy sikere van a vetélkedőnek, szereplői több alkalommal számot adtak már tudásukról nemzetközi vetélkedőn is. Idén nyolc csapat nevezett, három általános és öt középiskola, a paksiak mellett Pálfáról és Dunaföldvárról. A versenyre való felkészülés során mindenki el-sajátíthatja az alapszintű elsősegélynyújtással kapcsolatos teendőket, amelyre bárkinek szüksége lehet egy háztartási vagy közúti baleset során, amikor fontos, hogy szakszerűen tudjuk ellátni a sérültet, mondta el Ferencziné Vesztergombi Klára, a paksi Vöröskereszt titkára. Éppen ez a célja a minden évben megszervezett vetélkedőnek, hogy felkészítsék a laikusokat az elsősegélynyújtás alapvető feladataira. A versenyen öt állomás várt a diákokra, egy elméleti a vöröskeresztes eszme terjesztésével kapcsolatban, valamint négy

Fotó: Szaffner Ferenc

gyakorlati, ahol különböző sérüléseket imitáltak: itt a legszükségesebb beavatkozásokat végezték el a versenyzők, amelyek adott esetben életet menthetnek, például egy artériás vérzés ellátása vagy az újraélesztés elvégzése, mondta el Iker József, a paksi mentőállomás mentőtisztje. A feladatok szakszerű végrehajtását a mentőszolgálat által delegált mentőtisztek ellenőrizték. Iker József elmondta, a mentősök tapasztalata az, hogy a lakosság nem túl jártas az elsősegélynyújtás terén. – Magyarországon híján vannak a segítő-készségnek és tudásnak egyaránt az emberek; egyáltalán nem, vagy csupán a mentő hívásának erejéig segédkeznek veszélyhelyzet esetén, ténylegesen kevesen avatkoznak be. Pedig az újraélesztési technikákat mindenkinek ismerni kellene – tette hozzá a szakember. A statisztikát javítja, hogy a jogosítvány

megszerzéséhez kötelező az elsősegélynyújtó vizsga elvégzése. Nyugati országokban egyébként általános iskolában is oktatási anyag az elsősegélynyújtás, ennek bevezetését Magyarországon is tervezik. A helyi verseny résztvevői szerencsére már kész profiként birkóztak meg a feladatokkal. A középiskolások korcsoportjában első helyezett a Balogh Antal Katolikus Iskola lett, második az Energetikai Szaközépiskola, harmadik pedig a Dunaföldvári Gimnázium csapata. Az általános iskolások között a legjobbnak járó címet a Bezerédj hódította el, második helyezettek a Balogh Antal általános tagozatának diákjai lettek, a harmadik helyet pedig a pálfai Vak Bottyán Általános Iskola szerezte meg. A két első helyezett képviselheti a paksi kistérséget a Tolna megyei versenyen. *Matus Dóra*

Kisokos-Kisdobos

38. alkalommal hívtak vetélkedni a Paksi Úttörők negyedik osztályos gyerekeit határon innen és túlról a Kisokos-Kisdobos Tantárgyi Vetélkedőre, amelynek hagyományosan a Deák Ferenc Általános Iskola adott otthont. Kezdetben az egykori járás területét ölelte fel a megméretés, majd 16 esztendővel ez előtt nemzetközivé vált, azóta képviseltetik magukat Paks határon túli testvértelepüléseinek iskolái is a tudáspróbán. Az idei verseny érdekessége volt, hogy most először a házigazda intézmény mellett a többi paksi általános iskola pedagógusai is részt vettek a feladatlapok összeállításában. Az idén nyolc formáció nevezett három ország négy településéről, Paks és Gyöngyös mellett Viskről és Kézdivásárhelyről. A háromfős csapatok minden tagja egy-egy tantárgyból, matematikából, magyar nyelvből vagy környezetismeretből bizonyíthatott, de a csapatok összteljesítményét is értékelték. A vetélkedés hagyományaihoz híven a határon túli gyerekek paksi családoknál töltötték néhány napot. *-kgy-*

KISHALÁSZ
Nyitva tartás:
H-V 05-20-ig
Tel.: 75/315-983
20/9450-992

BISZTRÓ PAKS

Magas keresettel munkatársakat keresek nem ügynöki munkára. fix + jutalékért.
30/302-9520

Ro-bit
számítástechnika
75/510-268

WITTMANN GYOMIRTÁS

- gyep és pázsit szelektív gyomirtása
- gyepkezelések, gyepfelújítás
- növényvédelem
- gyepbetegségek gyógyítása
- sportpályák gyomirtása
- díszfák és örökzöldek gyógyítása, növényvédelem
- talajjeró-utánpótlás, műtrágyázás
- gyep- és talajkondicionálás
- telephely gyomirtás
- gyom- és cserjeirtás
- gyomirtás kenőgéppel
- talajminták vétele, tápanyagelemzések

www.gyepvedelem.hu
30/979-44-39
info@gyepvedelem.hu

TEMETKEZÉS
Bemutatóterem: Paks, Kálvária utca 2.
Telefon/fax: 75/311-065
Irodavezető: Wágner Aranka
Készenlét 0-24 óráig: 30/936-3255

teljes körű szolgáltatás,
ügyintézés, sírcsokrok
és koszorúk rendelése

TELJES KÖRŰ HALLÁSSZŰRÉSSSEL VÁRJUK ÖNT ÉS CSALÁDJÁT!

**PAKS VÁROSI
RENDELŐINTÉZET,
AUDIOLÓGIA**

PAKS, TÁNCICS
MIHÁLY U. 13.
I. EMELET

**06-75/519-425
06-30/213-3717**

A
vizsgálat után
ajándékkal lepjük
meg Önt!

Victofon

www.victofon.hu

a facebook-on is

*a készlet erejéig

www.opticnet.hu

KÖNNYED VISELET BELTÉREN ÉS SZABADBAN!

Hoya fényresötétető szemüveglencséhez

**AJÁNDÉK TITÁN
SZEMÜVEGKERET**

ÚJRA
2012-ben is!

Beltéren és éjszaka átlátszó, napsütésben
besötétedik, a fényviszonyokhoz gyorsan
alkalmazkodó lencsék.

HOYA
I LOVE
SZEMÜVEG

Az akció ajándék 2012. április 1. és május 31. között vagy a készlet erejéig érvényes Hoya
nyresötétető szemüveglencse vásárlása esetén. Az ajánlat nem tartalmazza a szem-
vegyézés díját. Az ajándék titán keret értéke bruttó 26.900 Ft.

AZ ÖN OPTICNET PARTNERE:

opticnet
SZAKÉRTŐ LÁTSZERÉSZEK
CSOPORTJA

LENS OPTIKA

Paks, Dózsa György út 35.

Tel.: 75/511-246

www.lensoptika.hu

DUNAFÖLDVÁR ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET ÜGYFELEI, FIGYELEM!

A Dunaföldvár és Vidéke Takarékszövetkezet Igazgatósága értesíti Tisztelt ügyfeleit, hogy a Takarékszövetkezet **Paks, Táncsics út 4. szám** alatti kirendeltsége átépítés, felújítás miatt

2012. május 1-től előreláthatólag június 30-ig zárva tart.

Ezen időszak alatt az **ügyfelek zavartalan kiszolgálása**
Takarékszövetkezetünk **Rákóczi u. 5-7. szám** alatti kirendeltségén történik.

Az átépítés, felújítás időszakában a Táncsics u. 4. sz. alatti ATM változatlanul üzemel!

Kérjük megértésüket és bízunk abban, hogy júliustól egy korszerű, felújított kirendeltségben tudjuk ügyfeleinket fogadni, kiszolgálni.

*Dunaföldvár és Vidéke Takarékszövetkezet
Igazgatósága*